

Brassói Lapok

XXXVIII. évfolyam

271. szám

Főszerkesztő

Szele Béla dr.

Szombat

1932. évi november 26

ELŐFIZETÉSI ARAK: Belföldre havonként 60 lej, postai szétküldéssel; Brassóban és mindazon helységekben, ahol a kihordás nem pósta útján történik, a kihordónak havonként 8 lej kézbesítési díj külön megfizetendő. — Külföldre 1/4 évre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. Magyarországra 1/4 évre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő — Az előfizetési díj póstaútvánnyal, átutalható vagy fizethető nyugta ellenében pénzbeszedő-megbízottaink kezébe. Magyarországon postatakarékpénztári számlánk száma 12.174. **HIRDETÉSEK** díja 6 lej, szövegoldalon elhelyezve 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. — Szerkesztőség és kiadóhivatal Brassó Károly király-utca 56-58 sz. Tel.: 82.

Amerika megtagadta az európai moratóriumot

Nyelvlecke a bitó alatt

Írta: TANÓDY ENDRE

A műveletet csak részben folytatták le. Az operáció már sikerült, de a beteg még csak haldoklik. Arról beszélünk, hogy a stabilizációnak operatív erőszakkal való fenntartása, az örületig hajtott defláció és a kifizethetetlen adósságoknak makacs erőszakolása már meghozták eredményeiket. A stabilizáció megvan, a lej árfolyama szilárd, csak lej nincsen. A defláció révén az árak — a teremlőnél — a termelési költség alá süllyedtek, tehát mindenki könnyen vásárolhatna, ha volna pénze és ha közbe nem lépne a forgalmi adó, a kamat és a spekuláns. A következők is megvannak az alkotmányban, csak még az árverés vár kitűzésre. Minden a legjobban van a gazdasági rendek megrendesebbikében és mindez pontosan a konzervatív és ortodox elméletek fölényes győzelmének az eredménye.

Megszégyenülve és az alamtörvény keltől tartva elhallgatott minden kalandor, aki inflációt, vagy restabilizációt, vagy konverziót, vagy bármilyen be nem fogadott „iót” követelt, hogy az emberek eléljék a rendet és a „komoly emberek” külön kasztja számára készült tanok romlásba ne kergessék a rendetlen páriák millióit.

Rendben vagyunk és egyenesben. Csak hogy ennek a győzelemnek az áldozatai kezdjenek a győzők bőrére is menni. Mintha a világháború tanulságai ismétlődnek. A stabilizáció csak úgy volt fenntartható, hogy le kellett zárni a külföldi fizetési eszközöket, amire megszűnt a behozatal és mert senki sem elég boldog, vagy jótékony ahhoz, hogy vásároljon tőlünk, ha mi nem veszünk tőle, megzárta a fivelt is.

A defláció pedig általános, egyenlő és most már nyilvános fizetésekre, ennéhez utatott mindnyájunkat, mert míg a felezetek értéke — nagy öröme a Ristallás minden népbeli jól szituált hívének — törpévé lapult, mellette a tartozás bírássa nyugult. Együtt mellet ugatnak, mint a panoptikumban a világ legnagyobb és legkisebb embere. A nagy ereje úgy megnőtt, mint a vak Sámson és most bármely pillanatban magára rántathatja gazdasági hitünk temetőjét.

A nagy sikerek nem jöttek tehát innen és most maguk a konstruktív gazdasági főpapjai jönnek rá, hogy hová jutottunk. Eppen ma írja Corteanu, egyik legelkelő apostola az összes régi dogmák tartatásának, hogy a külföldi piacok megszűntek, a határokon át való forgalom nem lehet többé megélő.

Beismeri, hogy magát az államot nem lehet pénzügyileg fenntartani, ha az elszármazott külföldi piacok helyére nem szerezünk olyan belforgalmat, amely legelőször tisztesen jelentse a mainak. (Minden származó lesz a képzelet, ha bajba kerül az ember! A piac megtízszerezése, milyen idegenül hangzik ez „komoly” ember szájában! Megérti most már Corteanu a megszorult embereket, akik kopogtatlan utakon akartak kimenekülni a szegénységből?)

Tízszerez piac, mert a mai már alig lehet. Külkereskedelem már csak azért van lehetséges, mert a nagybirtokos osztály a földreformmal megszűnt, a paraszt földjén elnyomódott. Neki nincsen földje, a középosztályoknak nincsen kiből. Kinek hoznának be tehát és mit?

FALUN: adósságcsökkentési skála VÁROSON: kamatujrászámítás

Maniu és Duca frontján már ismét semmi ujság

Titulescut az ellenzék európai formák között óhajlja legvilkolni

Bukarest, november 24

A liberális párt, beharangozott akció-programmához híven, megkezdte a kormány ellen régóta esedékes offenzíváját. Az első csata a kamarában zajlott le, ahol Tatarescu, aki kétségtelenül az oliberalisok legtehetségesebb emberének kell tartanunk, harmadfélóra, remekbe készült szónoklatot vágott ki.

Ez a beszéd, ismételiük, nagyszerű volt s mintaképül lehetne venni bármelyik retorikai tankönyvbe. A hatása azonban erdeldőstésként bevezetése, aprólékosan gondos és logikus tárgyalása s frappáns, szinte költőien patétikus befejezése ellenére is — mérsékelt volt csupán.

Ennek a csökkentett sikernek több oka

is van. A főok mindenesetre az, hogy a kormánynak Titulescu is tagja, vele pedig minden ellenzéki párt késztyűs kézzel bánnik. Nem azért, mintha túlzott és ellenállhatatlan tiszteletet éreznének személye iránt. Hátmögött rengeteg ellensége van. Hanem azért, mert befolyásától még mindig tartanak. Rengeteg hibát követett el az utóbbi időben s Románia külpolitikai helyzete, mégpedig iórészt miatta, e pillanatban egészen zavaros. Mi sem volna könnyebb, mint őt támadni. De erre a feladatra senki sem vállalkozik — természetesen Iorgán kívül, akinek tökéletesen mindegy az, hogy kit és miképpen mar meg — mert Titulescu még folyton része a legfelsőbb bizalomnak és minden ütést százszorosan fizethet vissza.

Sokan legvilkolnák tehát Titulescut ha a merényletet lehetséges volna titokban végrehajtani.

Miután azonban nem lehetséges, tehát udvarolnak neki. Amint ezt tegnap Tatarescu is cselekedte, aki bejelentve a kormány elleni támadást, már eleve hangsúlyozta, hogy a külügyminiszter ellen nem megy a dolog. Majd így folytatta:

— Ha azonban néhány ütésünk a Titulescu által elfoglalt pozíciót is érné, kérjük a külügyminisztert, hogy ezt ne tekintse támadó szándéknak, mert mi tiszteljük az európai szokásokat...

Mire Titulescu találóan így felelt:

— Megértettem... önök véletlenül fognak legvilkolni!

„Feloszlalni a parlamentet!”

Miután a jelenlegi kormánvra Titulescu nyomnia rá bélyegét s Tatarescu éppen őt kimélte, tehát a nagy szónoklatnak, bármily kiváló lett légven is egyébként, csak csonka lehetett a hatása. A befejező mondatok azonban megkapóan hangzottak s élénken megvilágították azt a szenvedélyességet, amellyel a liberális párt Maniuek kormányzását figveli.

— És most, képviselő urak, — mondotta Tatarescu — önök azt kérik tőlünk, hogy szavazzuk meg a válaszfeliratot. Bizalmi szavazatot kérnek tőlünk. Képtelen óhaj! Mikor a kormány iránt még a többség sem viseltetik bizalommal, hogy kérhetik ezt a parlamenttől és az országtól? Minden igazán parlamentáris országban a többség felbomlása a kormánv

távozását és a parlament feloszlítását vonja maga után. Az általános választáson alig érték el azt az arányszámot, amely a többség megalakulását lehetővé tette. — Szétszakadva, összetörve, megcsonkítva, a hogy ma jelentkeznek önök a parlament előtt, még ezt az arányszámot sem képviselik. Ennek a többségnek nincs meg a törvényes lényege és e szempontból a kormány alkotmányellenes kormány. Önöknek, akik tíz éven át marták ezt az országot azért, amit az alkotmány eszmék győzelmének neveztek, azt a sort szánta a sors, hogy önmagukat verjék arcul egy oly helyzet elfogadásával, amely ellentmondásban van az alkotmányos eszmékkel! De ha önök elfogadják is ezt a helyzetet, az ország nem fogadja

el! Az egyesüléstől számítva a legkritikusabb helyzetben az országot ma olyan rendszer kormányozza, amelynek nincs meg a tömegek többségének bizalmából fakadó lendülete, amely rendszer szétbomlásban van és amely valódi bitortást és önként jelent. S ezért a trónbeszédre való válaszképpen ezt kiáltjuk: Távozzanak! Ez az egyetlen szolgálat, amit még megtehetnek a koronának és az egyetlen szolgálat, amit még megtehetnek az országnak!

Ha e szavakhoz hozzászámítjuk azt a szónoki képességet, amellyel Tatarescu rendelkezik, akkor elképzelhetjük, hogy e pártosznak mily elragadó sikere lehetett... volna.

Ezt a komor valóságot csak bizonyos időre takarta el a háború utáni infláció, a számszerűleg nagy terményárak és a hig pénz bősége, amelyek megengedték, hogy úgy éljünk és vásároljunk, mint a kinek van. A gőzök és gázok lecsapódása után most rá kell ébrednünk, hogy szegény parasztok vagyunk, akiknek nem telik, holott ha egyébre nem, de államra teleni kell.

Ez a Corteanu megállapítása. Pontos és okos. De mert ennyiben nem maradhatunk, tehát megoldás kell — és természetesen az is van. Nagyon okos és pontos, csak amint alább látható, kissé hosszadalmas ahhoz a sürgősséghez képest, amit a feladat megkíván. Élni már holnap kell és a főszempont, az állam már ma alig fizet és már ma el akarja bocsátani az embereit és már ma kezdi adóleszállítás elnevezés alatt az államjövendelmeket és behajtásokat a lehetetlenen tul fokozni.

A paraszt nyomora fiziológiai és erkölcsi természetű — mondja Corteanu, —

Évszázadokon át csak munkaeszköz volt az urai kezében, most nem lehet egyszerűen teljes értékű gazdasági tényező, sem mint termelő, sem mint fogyasztó. És itt egy kicsit szöszterint idézem: „A feladat az, hogy az uralkodó osztálynak ezt az elavult munkaeszközt civilizált elemmé változtassuk át, amely a tudomány eredményeinek a felhasználásával mindent termel és felfokozott termelésnek megfelelően sokat fogyaszt... A nemzeti gazdálkodás befagyott vízeit fel kell forralnunk a falusi népesség életszínvonalának a felemelésével”. Irtam kétségbeesésben — fejezte volna be annak idején Hazafi Veral János ezt az allegóriát.

De ne tréfáljunk, mert baj van. „Az állam megmentésére és a nemzeti élet továbbfolytatására gazdaságunknak el kell vesztenie individualista jellegét. (Hallga csak, hallga!) Egységesíteni, egyszerűsíteni és uniformizálni kell”.

A terv érdekes, de a folyamat kissé hosszúnak ígérkezik. Corteanu és világnézetbeli hitsorsai elől járnak annak a

megállapításában és hirdetésében, hogy az orosz öt éves terv és minden más erőfeszítés kudarera vannak ítélve, mert a parasztot nem lehet öt év alatt hajlítani. Mondjuk, hogy úgy van. De hát nálunk hány év alatt lehet a nyomorult, tanulatlan, igénytelen és elbetegesedett parasztságból európai termelőt és fogyasztót nevelni? És ezen — egyelőre határozatlan számú — évek alatt mi fog történni az állammal és velünk, akikről ugyanazon cikklen meg van mondva, hogy halálra vagyunk ítélve, ha az elveszett külpia helyére megtízszerezett belpiacot nem varázsolunk?

A halálraítelt embertől megkérdezték kivégzése előtt, hogy mi az utolsó kívánsága.

— Szeretnék megtanulni angolul — válaszolta.

A kivégzést így jelentékenyen ki lehet tolni, ha az ügyész is hajlandó bevárni, míg a delikvensből Shakespeare-magyaró lesz. De hogy tanulunk meg mi angolul, ha előbb kivégeznek?

A liberálisok és a konverzió

Tatarescu a vita anyagába dobta a konverzió kérdését is. Ez a probléma pedig a liberális párt Achilles-sarka. A megáldott kormány nem is habozott s a beteg sarokba könyörtelenül belelőtte a maga mérgezett nyilait.

A liberális párt magatartása ugyanis a konverzióval kapcsolatban legalábbis gyanús.

Emlékeztet, hogy a liberálisok megszavazták — még a Jorga idején — ezt a törvényt. A barmkérdelteségű pártnak nem lehetett invere a konverzió. Szavaztuk azonban mégis mellette adták le — agitációs okokból. Nem tartották tanácsosnak újat huzni a falusi adósok tömegével, akik szinte kikövetelték a konverziót s akik az ellenszavazatokat bizonyára nem felejtették volna el.

Duca tegnap már azt mondotta a kamarában, hogy csak feltételeken szavazták meg. Feltételeken! Hát ez miféle csudabogár?

A liberális lóláb hamar kilógott a konverzió mögül.

A párt megszavazta a törvényt — utólag pedig megtámadta alkotmányos voltát a Semmitőszék előtt, amely ki is mondta, hogy a törvény alkotmányellenes.

A múlt vasárnapon megtartott konverzióellenes gyűlés aláírói között ott szerepelt Dinu Bratianu is, a liberális párt vezető közgazdásza. A gyűlésen pedig felszólalt Xeni képviselő, a párt tekintélyes vezérének.

A nevelés és gyanús, egymással szembenálló sakkhúzások tömege. Pont itt nincsen a liberálisoknak támadnivalóik. Mintán azonban a konverziót ma nem lehet kikapcsolni egy politikai beszédből sem. Tatarescu kíváncsi volt előhozakodni a dologgal.

Támadott s megverték. A nagy kampány tehát egylőre féliskerrel kezdődött.

Támadtak egy kormányt olyanképpen, hogy legjelentősebb tagjának udvaroltak s kritizáltak egy politikai helyzetet, a melynek legjelentősebb megújítlásával maguk is főbűnösök.

Rekalkuláció

A konverzió kérdése állandó fejtörést okoz a kormánynak annál is inkább, mert az ismeretes semmitőszéki döntés után, amely mintegy 16.000 mezőgazdasági adóst rekesztett ki a konverzió kedvezményeiből, rövidesen a 10 hektáron aluli adósok kérdésében is hasonló helyzetet teremthet számára. Február 3-án a Semmitőszéknek megint döntenie kell, mégpedig abban a kérdésben, hogy alkotmányos-e vagy sem a konverziós törvény harmadik szakasza, amely tudvalevőleg a jogszerinti adósságcsökkentést mondja ki. Miután előrelátható, hogy a Semmitőszék februári döntése ugyancsak a magántulajdon sérthetlenségének elvét fogja enuncziálni, a kormány már előre igyekezik ennek az eshetőségnek a leszámításával olyan megoldást keresni, amely a magántulajdon ősi elvein felépült alkotmányossággal legalább látszólag nincsen ellentétben.

Arról, hogy milyen lesz ez a megoldás, még nem történt döntés. Ellenben abban már meggyeztek a kormány tagjai, hogy melyek azok a módosítások, amelyeket nem fog alkalmazni a kérdésben. Így például az általános moratórium formuláját elvetették, mert a kormány a megoldással egyhüvelyen akar a pénzkrisis, míg a moratórium a kereskedelmi élet teljes megbénulását vonná maga után.

Ehelyett szó van arról, hogy a kormány a kisbirtokosok javára fenntartja az adósságcsökkentés előnyét, ugyanolyan mértékben, mint a mostani törvényben, de az alkotmányosság kedvéért ezt a csökkentést a kamatok rekalkulációja és egy moratórium kombinációjának formájában fogja megvalósítani. Az új törvény ezenkívül progresszív adósságcsökkentési skálát fog tartalmazni, amely az adósság lefizetésének időtartamával lesz arányban, vagyis aki hamarabb fizet, annak többet fognak elengedni. A nagyobb birtokokat terhező adósságoknál, — való-

színűleg 50 hektáros minimumtól felfelé — ugyisint a városi adósságoknál csakis kamatfizetés címén várható adósságcsökkentés, moratóriumról azonban szó sem lehet, illetve csakis a jelenlegi törvényben biztosított fizetési haladékokról. Legfeljebb kivételes és szorványos esetekben a városi adósságoknál is engedélyezni fogják az egyéves moratóriumot, amelyet a kis- és nagybirtokok élveznek.

Ami a jogszerinti konverziót, tehát a tíz hektáron aluli birtokokat illeti, a kormány valószínűleg olyan megoldást fog elfogadni, amely a jogszerinti konverzió-

hoz való hozzájárulást a hitelezők fakultatív köteletségévé teszi. Amennyiben valamelyik hitelező nem hajlandó azt elfogadni és követelését egészen a Semmitőszékig peresíti, annyiban az adósnak módjában lesz a törvényben biztosított többi kedvezményvel élnie, vagyis tartós moratóriummal, minimális kamatokkal, ugyanvira, hogy a hitelezőnek érdeke lesz a perenkívüli meggyezés. Ennek a megoldásnak azonban komoly ellenzéke van magában a kormányban is, mert a tervezetet többen az alkotmány megkerülésének tekintik.

Titulescu hivatalosan is bejelenti, hogy megszakadtak az orosz szerződésre vonatkozó tárgyalások

Bukarest, november 24

Titulescu külügyminiszter a kamarában végre nyilatkozott a román-orosz tárgyalásokkal kapcsolatban. Rendkívüli feltűnést keltett vele. Különösen az a hivatalos közlés lépte meg a honatvákat, hogy

Románia és Oroszország között valóban megszakadtak a kölcsönös megnevezési szerződésre vonatkozó tárgyalások.

Szerdán, amikor a külügyminiszter elmondotta gondolatjait, valahog még az volt a hangulat, hogy nem érdemes idegeskedni az egész ügyért, majd valahogyan csak rendbejön a dolog.

Ez a hangulat azonban csütörtök délelőttre teljesen megváltozott. Azok, akik azt hitték, hogy azért Románia mégiscsak számíthat ebben a kérdésben Lengyelország támogatására, hiszen a legutóbbi külügyminiszteri csere ott is Titulescu győzelmét jelentette, nagyon csalódtak. — Titulescunak messzire elér a keze, de a francia diplomáciának még messzibbre. Az a tény, hogy a lengyel külügyminiszter nemrégiben megbukott és az új külügyminiszter nagyon nyomatékosan hangsúlyozta a Romániával kapcsolatban érzett lengyel barátságot, nem jelentette azt, hogy ebben a kérdésben a lengyel külpolitikai irányzat megváltozott. Páris rendelkezett s az új lengyel külügyminiszter nem tehetett semmit.

Éppen a legjobban időben érkeztek csütörtökön reggel Bukarestbe a legfrissebb párisi hírek. Az ottani román sajtótudósítók jelentették le, hogy a Süd-Est sajtóiroda jelentése szerint szerdán délután Moszkvában aláírták a lengyel-orosz békéltető szerződést, amely továbbfejlesztése és kiegészítése a már régebben megkötött megnevezési szerződésnek.

Az újabb és kiegészítő szerződés lényege

Mentegette magát a külügyminiszter

A kamara szerda délutáni ülésén végre megtörtént a várt szenzáció. Titulescu külügyminiszter válaszolt Bratianu George multheti interpellációjára: felvilágosításokat adott a román-orosz tárgyalásokkal kapcsolatban.

Hosszu és ragyogóan előadott beszédet tartott Titulescu. Az a szónok mutatta meg minden erejét, aki a Népszövetség ülésein is annyiszor aratott sikert. Mind ez érthetővé teszi, hogy a külügyminiszter nagy sikert aratott. Ez a siker azonban csak az ülésterem ajtajáig hatott.

Egészen röviden a külügyminiszter mentegette magát. Azt magyarázta meg, hogy miért volt aláíratatlan Románia számára az az előfeltétel, amit Oroszország felvázolt.

A szovjetszövetség egy olyan kitélt

az, hogy amennyiben a két ország között a megnevezési szerződés ötödik pontjában kifejtett viszony állana elő, úgy mindkét ország két-két tagu bizottságot küld ki a vitás kérdés letárgyalására.

Önmagában véve ennek az újabb lengyel-orosz szerződésnek nincs különösebb jelentősége, mert mindössze a régi szerződést egészíti ki csak s új helyzetet egyáltalában nem teremt. Az a tény azonban, hogy ezt a kiegészítő meggyezést lengyel részről Patek moszkvai lengyel követ, orosz részről pedig Litvinov éppen most írták alá, világos bejelentése annak.

hogy Lengyelország véglegesen elszánta magát a megnevezési szerződés ratifikálására még abban az esetben is, ha Románia és a Szovjetszövetség között nem jön létre a meggyezés, ami pedig előfeltétele volt a lengyel-orosz meggyezés ratifikálásának is.

Nem lehet vitás, hogy azt az újabb diplomáciai aktust, ami általános politikai szempontból nem túlságosan nagy jelentőségű, francia rendezésre jött létre éppen most és újabb figyelmeztetés akar lenni Romániának: Franciaország és Lengyelország a maguk részéről akkor is megkötik a paktumot, ha egyedül hagyják ezzel a Szovjetszövetséggel szemben Romániát.

Nem egészen világos jelentések arról is beszélnek, hogy a lengyel sajtó már ratifikálta volna az új megnevezési szerződést, mint ennek kiegészítő részét, a döntőbíráskodásra vonatkozó paktumot. Ez valószínűtlen, mert hiszen a lengyel sajtó most nem ülésezik s nem valószínű, az, hogy pusztán csak ezért, ilyen váratlan gyorsasággal és a lengyel külügyminiszter távollétében összehívták volna. — Valószínűleg arról van szó, hogy ez az újabb egyezmény kétségkívül jelzi a ratifikálás komoly szándékát.

akart belopni a szerződésbe, amely a Románia és Oroszország között fennálló differenciákra vonatkozik.

Románia ezt nem fogadhatja el, mert nem akar dokumentumot nyújtani arra, hogy ő Bessarabia kérdését még mindig nem tartja elintéztét és lezárt ügynek.

Aztán a maga régi álláspontját fejtegette, amely szerint az új szerződés sokkal szűkebbkörű lenne, min a Briand-Kellogg-paktum, amely a maga nemében sokkal több garanciát nyújt a kelet-európai békére, mint ez a most tervezett román-lengyel-francia és orosz megnevezési szerződés. Franciaország és Lengyelország viselkedésével kapcsolatban Titulescu kijelentette, hogy azoknak a helyzete más, mint a Romániáé, mert

azoknak a határait Oroszország nem je-negeti.

Lényegében ennyit mondott a két óra hosszat tartó beszéd, amely — ismételtük — igen nagy hatást keltett. A nagyobb ellenzéki pártok képviselői helyeselték a külügyminiszter álláspontját. Mindössze Gafencu szolt közbe néhány szó, aztán Cuza támadta hevesen a külügyminisztert és Lupu. Lupu régi hibáit is felemlegetett, hangsúlyozva azt, hogy annak idején Vajda megköthetné volna ezt a paktumot, mert akkor csak annyi előfeltételt támasztott Oroszországgal, hogy Románia ismerje el a szovjetkormányzatot. Világos, hogy el kellett volna ismernie, hiszen a Szovjetszövetség az ismerés nélkül is él, szövetségeseink azonban másképpen akarták. Ezért távoztunk annak idején Vajda, amint most is távoztunk, amikor Titulescu fellépése miatt nem sikerült megkötnie a paktumot.

Mit ír a lengyel sajtó?

Lemberg-i jelentések szerint a lengyel sajtó nagyon hűvösen fogadja Titulescu kijelentéseit, viszont

kifejezett örömmel üdvözlözi azt, hogy Moszkvában aláírták a lengyel-orosz megnevezési szerződés kiegészítő záradékát.

Azt is bejelenti a lengyel sajtó, hogy a ratifikálás most már rövidesen megtörténik, miután Románia visszautasította a szabadkezet ad Lengyelországnak.

Nem kétséges, írják a lengyel lapok, hogy Kelet-Európa politikai viszonylatában súlyos jelentőségű fordulatot jelent Románia állásfoglalása. Lengyelországnak is revízió alá kell vennie Romániához való viszonyát, hiszen most már kétségtelen, hogy az a katonai szerződés, amely a két ország között van, nem egyéb papírrongy. Azt is le kell szögezni, hogy az európai katonai szövetségben álló két ország politikája most már egészen szétválék, mert Lengyelország a maga részéről sikeresen elintézte azt a problémát, amely szükségessé tette annak idején a Romániával való összefogást.

A hitelezők átvettek egy aradi gyógyszerért

Arad, november 24

Arad egyik legnagyobb gyógyszerára vezetői nehézségekbe került. A gyógyszerárak most a hitelezők kollektíve átvették.

Az érdekes tranzakciót, mint kuriózumot Aradon általánosan pertraktálják.

Hatalmas erdőtüz Szinerváralja mellett

Szinerváralja, november 24

Jelentette annak idején a B. L., hogy Fényes Béla földbirtokost, dr. Székely János nyugalmazott szinerváraljai járás bíró vejét, az ifjabb Székely veszekedő hevében agyonütötte. Fényes Bélának a Szinerváralja mellett fekvő Rákosa községben érdeje volt.

Tegnap este ez az erdő kigyulladt és azóta ég. Az erdő megmentésére nem remény.

Az eddigi vizsgálat azt mutatja, hogy az erdőt egy éve hagyott pásztortulagvujtotta fel és hogy ez a tűz rövid idő alatt olyan hatalmasan elterjedt, hogy az erdő megmentésére gondolni sem lehet.

Mi történt az ujaradi hivatalos autóval?

Arad, november 24

Ciocolescu nyugalmazott kapitány, jelenleg ujságíró, feljelentést tett Anghelina János volt aradi főszolgabíró ellen, akit azzal vádolt meg, hogy a hivatal autóját eladta, annak vételárát nem szolgáltatta be, hanem megtartotta.

Az aradi törvényszék ma tárgyalta az ügyet. A tárgyaláson a vád összeomlott, a bíróság a volt főszolgabíró a vád alól felmentette.

Öngyilkos lett a vasuti műhelyek vezérfelügyelője

Bukarest, november 24

Csütörtökön reggel nyolc órakor a G. Lahovary utca 69 száma alatt öngyilkosságot követett el Traian Pascutiu, aki a vasuti műhelyek vezérfelügyelője volt. Hátrahagyott levelében gyógyíthatatlan betegségét jelöli meg az öngyilkosság okaként, a hatóságok azonban vizsgálatot indítottak annak a megállapítására, hogy vajon az öngyilkosság valóban a gyógyíthatatlan betegség miatt történt-e, vagy pedig egyéb okok játszódtak közbe a meggyilkolható tisztségviselő tragikus halálánál.

Magyarok!

Ma lesz a bemutatója

Alpár Gitta
Gustav Fröhlich
Halmay Tibor

ASTRA APOLLO MOZGÓ, BRASSÓ

Megszólalt a szívem

cimű filmnek

(Gitta endeckt Ihr Herz)

Magyarok!

Végre
megérkezett
a nagy sláger

ÖTVEN SZÁZALEKOS EGYEZSÉG

Hitler következik, de csak Schleicherrel és Neurathtal együtt

Hindenburgnak el kell fogadnia Hitler feltételeit és csak annyit akar már, hogy a militarizmus és junkerizmus is helyet kapjon a kabinetben

A széthúzó baloldal nem tudja megakadályozni a Hitler-diktatúrát

Berlin, november 24. Tegnap este 6 óra 30 perckor Göring kapitány átnyújtotta Meissner államtitárnak Hitler harmadik választjegyzékét. Ez a választjegyzék az utolsó évek politikai iratváltásának egyik legérdekesebb stilisztikai tanulmánya. A választjegyzék kategórikus elutasítás Hindenburg felé, de ugyanakkor a leglojálisabb megaláz-

HITLER ADOLF LEGUJABB ARCKÉPE

Most már felöltötte a kancellári ábrát.

dás ugyancsak Hindenburg felé. A választjegyzék — amint a hivatalos nemzetiszocialista sajtóiroda ma reggel jelenti — határozó indoklás után kijelenti, hogy Hitler nem vállalkozhat a kormányváltásnak parlamentáris formában való megoldására. Hitler az azokkal a feltételekkel, amelyekre Hindenburg megszabott, teljesíthetetlen és megoldhatatlan, de tekintettel Németország végzetes helyzetére és egyértelműen fokozódó nyomorára, Hitler megígéri, hogy hajlandó kormányt vállalni, más módon és más módszerek szerint. Ez a körmondfont körmondat tehát nyílt és világos kijelentése annak, hogy a parlamentáris kormányt Hitler nem akar, de diktatúrát vállal. Hindenburgnak e pillanatban nincs más lehetősége, mint esetleg Hitler diktatúráját is vállalni, mert mindkét jobb és baloldali pártján, mint bárki más, ugyancsak diktatórikus hatalommal, de a monarchia pártján. Hitler egyezkedni kell. Hindenburg egyezkedik is: úgy látja, ötven százalékra egyezkedik.

Schleicher és Neurath a Hitler-kabinetben

Ma délelőtt Berlinben azt beszélték, hogy Hindenburg nem meri kerekén viszályt szítani Hitlernek azt a javaslatát, hogy a választjegyzék kormányváltási rendszerrel és köztársasági elnökkel és az elnök most már mindössze annyit szeretne elérni, hogy Hitler mögött és mellett a másik pártból is legyenek be nem nevezettek a diktatórikus kormányba. Hindenburg tehát tüné Hitler, mint kancellárt, megtüné a saját embereiből összeválogatott minisztereket is és csupán annyit fog követelni, hogy a külügyminiszter és a hadügyminiszter a lelépő Pápen-kormányból való legyen. Neurath és Schleicher Hindenburgnak feltétele. Ha Hitler vállalja Neurathot, mint külügyminisztert és Schleichert, mint hadügyminisztert, a köztársasági elnök elfogadná a prezidiális kormányt, benne Hitler, mint kancellárt és benne, mint kormánytagokat a nemzetiszocialista párt nagyvezérkarát.

Ez volna tehát az egyezés lényege és nagyon valószínűnek tartjuk, hogy ebben az irányban lapzártáig még döntés is érkezik.

Neurath

A balpártok passzív viselkedése

Az események kialakulását és a végleges döntést azonban megzavarhatná még, ha a baloldali pártok a passzív szemlélet idegesítő csendjéből hangos aktivitásba lépnek ki. Erre azonban nem sok a remény. Híre járt ugyan annak, hogy a szociáldemokrácia a kommunistákkal egyetemben fogja a harcot a jobboldali terrorral szemben felvenni, ez azonban nem történt meg és nem is történhetik meg. A két baloldali párt elvekben, dialektika-

Hindenburg mégsem enged...

Berlin, november 24. Ma délutánra teljesen megváltozott a német belpolitikai helyzet. Beavatott politikai körökben úgy tudják, hogy Hindenburg az utolsó pillanatban teljesen megváltoztatta engedékeny felfogását és változatlan erővel ragaszkodik az elnöki kormányhoz, ami azt jelentené, hogy Hitler véglegesen elejtene, mert viszont Hitler nem akar sem elnöki sem parlamentáris kormányt, hanem diktatórikus hatalmat. Ugy tudják, hogy csak arról van szó, hogy az elnöki kormány megalakítása előtt Hindenburg meghallgassa a pártvezéreket és Berlinben már arról is beszélnek, hogy ezeknek az audienciáknak során Hindenburg Hitler egyáltalán nem is fogadja.

A késő délutáni órákban viszont olyan hírek kaptak lábra, amelyek szerint bár az elnök Hitler ellenjavaslatát elutasítja, mégis meghívja őt audienciára és ezen az audiencián felteszi Hitlernek a kérdést, hogy

hajlandó-e Hitler és pártja az esetben, ha az elnöki kormány egy semleges kancellár alatt alakul meg, ezt a kormányt tolerálni.

Sőt, szó van arról is, hogy Hindenburg egyenesen Hitlerrel bízná meg azzal, hogy ennek a semleges kancellár személyét javasolja és amennyiben Hitler ilyen javaslatot tenni nem akar, úgy Hindenburg ismét Pápenhez fordul, őt bízza meg az elnöki kormány megalakításával tekintet nélkül, hogy a nemzetiszocialisták egy

ban és taktikában egymáshoz sohasem közeledhetik annyira, hogy közös harcra tömörülhessen. És így legfeljebb arról lehet szó, hogy külön-külön guerillaharcokkal lépjen fel a diktatúra elkövetkezése ellen. Ezek a kis csete-paték meg is indultak már és az első összeütközés tegnap este meg is történt. Mikor tegnap este Göring kapitány a Kaiserhof szállóból elindult, hogy Hitler választát Hindenburghoz vigye, a szálloda előtt várakozó tömegből hirtelen nagyszámu kommunista elemek ugrottak elő és Hitler ellen tüntettek. A tüntetés verekedéssé alakult, amelyet csak a rendőrség tudott valahogyan lecsendesíteni.

Ehhez és hasonló zavargásokhoz fel kell készülnie a jobboldali diktatúrának, de egyéb és nagyobb jelentőségű mozdulatoktól félni nem kell, mert a baloldal ebben a pillanatban a német fasizmus kiteljesülését tehetetlenül tűrni kénytelen.

A tekintetben azonban a német baloldal is tisztában van, hogy ez a mai német fasizmus, amely hihetetlen távolságra van az eredeti nemzetiszocializmus programjától, már nem a valódi, hanem erősen felhígított keveréke annak az ország-lási rendszernek, amelyet nyolc esztendővel ezelőtt Hitler a fanatikus mázolósegéd a müncheni sörházban hirdetett.

Ebben a nemzetiszocialista diktatúrában már benne van Schleicher és Neurath is. Benne van a német katonai drill szelleme és a junker reakció haszonlesése is.

Ez már csak ötven százalékos kiegyezés.

ujabb Pápen-kormányt szemben miként viselkednének.

Nem mulasztjuk el kihangsúlyozni azt, hogy mindezek egyelőre csak kombinációk, amelyeknek ellene szól az, hogy legújabb hivatalos jelentés szerint Hitler tegnap este átnyújtott írásos válaszára Hindenburg újból válaszolni fog, sőt azt is megállapították, hogy ennek a választatnak kézbesítése ma este történik meg.

A különböző szellemű és hangú jelentések közül meg lehet tehát állapítani, hogy egyelőre teljesen kaotikus a helyzet és bár Hitler esélyei ma délután folyamán gyengültek, őt a további kombinációk során még mindig számításba kell vennünk, mert a német belpolitikai zűrzavaros helyzetében vele és pártjával a hatalomnak számolni kell.

A végzetet nem lehet elhárítani

ÉHSÉGFELVONULÁS PÁRISBAN

Páris, november 24. Franciaország munkanélküliei a kommunisták irányítása mellett elhatározták, hogy december 9-ére éhségfelvonulást rendeznek. A terv szerint Páris összes munkanélkülie a birodalom legtávolabbi helyeiről úgy indulnak utnak, hogy valamennyien december 9-én Párisban a parlament előtt találkozzanak. Nagyon kérdéses még, hogy a francia belügyminiszter ezt a felvonulást engedélyezi-e.

Döntő fordulat a bukaresti kettősgyilkosság ügyében

A hamisított végrendelet rejtélye

Bukarest, november 24. Bukarestet már napok óta izgalomban tartja az a bestialis kegyetlenséggel végrehajtott kettős gyilkosság, amelynek áldozatai Boteanu Ecaterina 70 éves asszony és unokahuga, Nicolaescu Olimpia voltak. A rendőrségi nyomozás során egész rémregező éleventek meg. A rendőrségi nyomozás során a gyanu eleinte az udvarban lakó plakátragasztóra irányult, akiről mindenki tudta, hogy hosszú ideig viszonyt folytatott Nicolaescu Olimpiával. Ez azonban alibit igazolt. Másodiknak a

két asszony szolgálójának vadházastársát fogták gyanuba, az azonban szintén tisztázta magát.

A végső és a legbiztosabb feltevés az volt, hogy a gyilkosságot maga a fiatal férj, Nicolaescu ügyvéd követte el, hogy ilyenformán birtokába jusson az asszonyok hatalmas vagyonának.

Nicolaescut kihallgatásnak vetették alá, azonban a legnagyobb hidegvérrel tagadja, hogy valami köze is lenne az esethez.

Ma éjszaka azután szenzációs fordulatot vett az ügy. A rendőrség hosszas kutatás

után

ráakadt az öregasszony végrendeletére, a melyről megállapították, hogy közönséges hamisítvány.

A végrendelet alá, amely két héttel ezelőtt készült, valaki, akinek érdekében állott, aláhamisította az öregasszony nevét. A hatóság azt is megállapította már, hogy ki hamisította meg a végrendeletet, azonban nevet és részleteket egyelőre nem közölnek a nyilvánossággal.

Ma reggel újabb helyszíni szemlét tartottak, amelynek folyamán kétséget kizáróan megállapították, hogy

Boteanu Ecaterina meggyilkolásában unokahuga is segédkezett és csak azután vonult szobájába.

Most már csak az vár megállapításra, hogy Nicolaescu Olimpia a borzalmas tett után öngyilkos lett-e, vagy pedig tettestársa tette el láb alól, hogy ne lehessen árulója.

Ezek a jelek tehát, — bár a rendőrség nem árulja el, — mindenképpen azt igazolják, hogy

a borzalmas kettős gyilkosságot csak az örökségre szomjazó Nicolaescu ügyvéd követhette el.

Annál is inkább valószínű ez a tény, mert az ügyvéd bárhogy is igyekszik, nem tud alibit bizonyítani a kérdéses időpontra s a tanúk vallomása is bűnössége mellett szól.

A rendőrség tovább folytatja a nyomozást és rövidesen konkrét adatokat hoz nyilvánosságra.

Aradon is...

Arad, november 24.

Aradi tudósítónk jelentése szerint december elsején Aradon is antirevizionista gyűlés lesz. A gyűlés elnöki tisztségét valószínűleg Goldis László, volt miniszter vállalja, akinek hosszú idő után ez lesz az első nyilvános szereplése.

PESTI UTCA

Irja: POGÁNY MARCEL

A LA: HOTEL RITZ

Az elegáns Váci-utcában, ahol a türeményes déli korzó szokott napról-napra lezajlani, két kirakat csábítja a járókelőket. A Váci-utcában sok kirakat van, egyik szebb, mint a másik, úgy, hogy van elég bámulni való, de ez a két kirakat még azt is odacsálja, aki megszokta a csillogó drága holmik csábító reklámját.

A két kirakat ugyanis roskadásig tele van finomabbnál-finomabb ételekkel. Nem olyan egyszerű csemegekereskedési falnivalókkal, amilyeneket közönségesebb boltok kirakataiban lát az ember; sonkák, szalonnák, parizerek és egyebek; hanem olyan ételművek, amikről álmodni se igen szokott a szegényember, mert ahhoz, hogy álmodhasson róluk, legalább is hírből kellene, hogy ismerje őket.

Óriási ezüst-tálcákon fantasztikus konyhaművészettel elkészített és szervírozott hideg husok, halak, rákok aszpikban, majonézben, tartárban és más szószolásokban disztöve; olyan ételek, amelyek előkelő gourmondok legfinnyásabb igényeit is kielégítik.

Pate de Foie Gras á la Strassbourg.
Poulet á la Broche.
Rostbef Froid.
Fogas du Balaton extra...

És sütemények, a cukrászművészet remekei, különféle szervírozásokban, különböző ezüst-tartókban. És válogatott gyümölcsök távol. Délről és távol Keletről. Mindez a két Váci-utcai kirakatban, hogy majd megvessz tőle az ember.

Jómóduak és rosszmoduak, bundások és kopott-kabátuak ámulják körül a kirakatokat. Egyrészt azért, hogy csodálják a finom ízlést, másrészt pedig, hogy nyomorúságuk asztala mellől úgy tekintsenek ezekre a gyomorsodákra, a számukra elérhetetlen magas jólét eme szimbólumára, ahogy ködből néz fel valaki a messzi-magasan tündöklő napragyogásra.

A Dunapalota Szálloda (Hotel Ritz) rakja ki napról-napra a változatosnál-változatosabb menüket a Váci-utcai két kirakatra, hogy reklámozni csinálgon az éttermének. A reklámnak eme módja ellen — szigorúan törvényes alapon áll — nem emelhető kifogás, hiszen nem ütközik a tisztességes kereskedelmi verseny szabályaiba.

Legfeljebb kihívónak és ostobának mondható.

Budapesten ma nagy a nyomorúság, lehet, hogy nem nagyobb, mint Bécsben, Berlinben, vagy más metropolisban, de nagy. Emberek tizezrek, sőt százezrek futnak, loholnak, izzadnak a mindennapi betető falatért és soknak, nagyon soknak nem jut arra sem. És akkor jön a Hotel Ritz és kiállítja a kirakatra a maga főúri kosztolását, a maga lukullusi ételeit: nézzétek ti korgógyomru bolondok, van itt olyan bőség és jólét, hogy álmodni se kell különben!

És nem is okos reklám ez a kirakatszerzőzés, mert hiszen a budapesti utca népe, aki ezt a két kirakatot megbámulja, nem megy be a Ritzbe se ebédelni, se pacsorázni. Aki a Ritzbe jár étkezni, aki meg tudja fizetni a Ritz menüjét, az vagy előkelő külföldi, vagy autón száguld Budapestre és nem ér rá meggusztálni a kirakatokat.

Persze az sincsen kizárva, hogy a mostani pálásos időben nagy szüksége lehet az előkelő dunaparti hotelnek az efajta éttermi reklámról, mert: mit lehessen tudni, hátha meggondolja magát egy jó pesti és bemegy rendelni egy menü? Pate de Foie Gras á la Strassbourgal, vagy egy Fogas du Balaton extrával előtelnek?

De hát erre nem sok reménye lehet a Ritznek.

Budapesten 86 főzőhelyen bonyolítják le az ingyenebédet kiszolgálását. Naponta 50 ezer ingyenebédet kapnak a felnőttek és 22 ezer ingyenebédet az iskolás gyermekek.

Ez a nyomorstatisztika elég világosan mutatja, hogy a Ritz-szálloda konyhareklámja nem valami időszerű.

— EGYSÉGES KÖZSÉGI LISTA MAROS-HEVIZEN. Maroshévízről jelentik: A magyar párt maroshévízi tagozata legutóbbi közgyűlésén a megejtendő községi választások listáját állították össze. A gyűlésen megjelent zsidópárti tagok az egységes lista mellett nyilatkoztak s miután a koalícióhoz minden résztvevő hozzájárult, elhatározták, hogy a maroshévízi magyar párt egységes listával indul a községi választásokra. A lista vezetőinek a magyar párt részéről Urmánczy János, a zsidó párt részéről pedig dr. Schwartz Lázárt választották meg.

Hivatalos őthatalmi konferencia helyett magánjellegű lesz az őthatalmak találkozója

A nagyhatalmak tanácskozásait a kishatalmak tanácskozásai követhetik

Genf, november 24.

A genfi tárgyalások, amelyek nem hivatalosak és amelyeknek elmélyülésére az előjelekből senki sem számított, egyre inkább előre haladnak.

Henderson

Neurath ma délelőtt hosszabb tárgyalást folytatott Hendersonnal, a leszerelési bizottság elnökével, majd Aloissal, az ősz képviselővel. A kiadott nyilatkozatok szerint Neurath és Henderson tanácskozásai csak informatív jellegűek voltak, míg az olasz delegátussal is-

mét megállapították, hogy az egyenjogúsítási kérdésben a német és olasz felfogás között messzemenő az összhang.

Mértékadó angol körökben hangsúlyozzák, hogy ezeket a tárgyalásokat Sir Simon irányítja és, hogy ezek a tárgyalások azt célozzák, hogy az elejtett őthatalmi konferencia helyett az ő hatalom lehetőleg magánjellegű találkozásban tisztázhassa a német fegyverkezési egyenjogúsítási követeléseit. A legnagyobb valószínűség szerint a jövő hét elején ez a magánjellegű találkozás és tanácskozás meg is történik és abba Amerikát is bevonják. Amennyiben a találkozás megtörténik, a kishatalmak is tanácskozásra ülnek össze, a mely találkozás ugyancsak magánjellegű lesz.

Itélkezett a bíróság a linzi hétszeres kéjgyilkosság fölött

Életfogytiglani fegyházra ítélték Leitgöböt

Linz, november 24.

Három napi izgalmas tárgyalás után a linzi esküdtszék szerdán délután hozta meg ítéletét Leitgöb ügyében, aki a vád szerint

összesen hét asszonyt gyilkolt meg, hogy torz szenvedélyét kielégítse.

A tárgyaláson a vád összes állításai igazolódtak s így az esküdtszék tagjai egyhangulag bűnösnek mondták ki Leitgöböt.

Az esküdtszék verdiktje alapján a bi-

róság életfogytiglani fegyházra sújtotta a kéjgyilkost.

Az ítélet kihirdetésekor Leitgöb kiragadta magát a fegyőrök közül, az ablakhoz rohant és kivetette magát. A tárgyalóterem földszintes helyiség volt s így a kéjgyilkos, aki talán a szökésre gondolt, csak jelentéktelenebb sérüléseket szenvedett. Nyomban talpra is ugrott és szaladni kezdett, de a törvényszéki örök utána-vetették magukat és elfogták. Sérülései nem tették szükségessé a kórházi ápolást s így egyelőre a gyűjtőfogházba szállították.

A TITOKZATOS GRETA GARBO

A párisi tartózkodás filmbe való jelenetei

Páris, november 24

Ha a szőke filmdiva lelkét egy néhány összetört szív terhelte is eddig, úgy az inkognitóban tervezett, de kipattantott párisi tartózkodásának eredményeként, egy sorozatos influenza és bronchitis irandó rovására. Mert Greta Garbo simogató pillantása és álmodóan fájdalmas mosolya helyett, ezt kápiák az elszánt riporterek és fotografusok, akik éjjel-nappal, nem törődve a ködös novemberi hideggel, óra száma ácsorogtak a Rue Faubourg St. Honoréban levő hotel előtt, ahol a sztár szigorú titokzatosságban megszállott.

A szenzációs hírt a „Paris-Midi” patantotta ki. Már napok óta tudták, hogy Greta, aki Londonban is csodálatos ügyességgel játszotta ki a nyilvánosságot és a kíváncsi riportereket, Calais-ban kötött ki, hogy tovább folytassa utját Párison át, a Baléari szigetek felé. Onnan azután nyomavesszett és részint a szívós érdeklődés, részint a véletlen játszott közre, hogy felfedezték Madame Gustavson-t (ez Greta Garbo valódi neve) aki Wacht-

meister grófnő kíséretében feltűnést keltve, egy csendes, finom kis szállodának, 4-ik emeleti, udvari szobájában lakott.

Ami ezután jön, már nyugodtan elkelhet, mint egy mozgalmas és változatos film szcenáriuma. Mert nem hiányzik se az elegáns hoteldirektor, se a portás, se a liftboy, de még a főszakácsnak is jutott szerep. Hogy a készenléte rendelt tömeg taxisoffőrökről, meg a statisztákat „alakító” kíváncsiakról ne is beszéljünk.

Az újságírók ravaszszággal, mindenféle trükkkel igyekeztek Greta közelébe jutni. Egyik a főszakács segítségével, mint szobapincér remélte reggel az „egyetlen” Greta teáját felszolgálni. Egy másik erőszakkal megrohmozta a „Büvös” 88-as számú ajtót, mely mögött mint egy büszke, megközelíthetetlen várúrnő rejtőzött Madame Gustavson, alias Greta Garbo.

Ez az attak, mely nem járt minden lármával, és mely nem kis izgalomba hozta a szálloda többi békés lakóit, akik ijedten jelentek meg a szomszéd ajtóik nyílásában — míg a „88-as” csökönyösen zárva maradt, a rendőrkomszárnál vég-

ződött. Szerencsére nem járt rosszabb következményekkel a tulbuzgó riporterek szőre.

Időközben, a kora reggeli óráktól — késő éjtelig, egész csoportosulások van a hotel előtt. A sztár bámulóinak tömege nem elhárítható. Hátha megláthatják valóságban a hírt. Az aktualitásokat felvevő filmoperatőrök is kivonultak. Egyik akrobata ügyességgel egy taxi tetejére mászott, egy másik az előtte vágtató autót üldöztette. Ebbe az üldözött barna autóból szállt ki két hölgy, akik sietve szinte menekülésképpen léptek ki a hotel forgó üvegeitől. Egyiken sötét kosztüm, másikon gyönyörű bunda. Utóbbi barna, köröskörül hajtott filckalapot viselt, mely teljesen eltakarta az arcot.

A titokzatos sztár leleplezett inkognitójának második napján, azzal látszott ki az „üldözött”, hogy hivatalosan a hotelbe költözött. De míg az elegáns hölgyek, Madame Gustavson és comtesse Wachtmeister névlegve, valóban a hotelbe költöztek, és a Place Vendôme elölkelő szállodájába vonultatták őket, a dígtulaidonosai — kinevetve és kijátszva nyomozóikat, nyomtalanul eltűntek.

Sokan azt vélik, hogy a híres sztár, aki fekete parókával és nagy papaszemmel maszkírozta el magát, ezúttal nyugodtan élvezheti az ismeretlenség előnyét: nyugalmat. Mások, minden grétagarbó alaku nőben az igazán remélik feltalálni a hamisítatlan pedig jól számított. Több embert mozgósított így, mint másik sztár együttvéve és a riportereknek képményebb diót jelentett, mint akár a köztársasági elnök vagy magának a pápának megközelítése.

Mándy Ilon

Churchill beszél a békeszerződésekről és a leszerelésről

London, november 24.

Az alsóház tegnap megkezdte a királyi trónbeszéd felirati vitáját. A vita során Churchill részletesen áttekintette a nemzetközi helyzetet és oda konkludált, hogy a lausannei határozatokhoz fűződő várakozást Európa elhamarkodta.

Rámutatott arra, hogy Franciaország háta mögött tulajdonképpen egy zárt államsopó áll, amely államsopótnak életérdeke, hogy a békeszerződések fenntartassanak. Szerintem addig, amíg a mai rossz békeszerződések a vizíó alá nem kerülnek, minden szerződés rossz, így a lausannei szerződés is és ez elfogadhatatlan a leszerelési egyezmény. Csak a békeszerződések megfelelő módosítása után lehet szó komoly leszerelésről és epp ez az a kell elintézni ezeket a kérdéseket ma, amikor még hidegvérrel és nyugodtan körben lehet tárgyalni.

Az angol sajtó egyértelműleg üdvözli Churchill nagy beszédét, amelyben a békeszerződések igazságtalanságainak az orvoslását követeli. Az angol lap egyrésze azt javasolja, hogy Angliában az esetben járja el helyesen, ha ma állana ennek az akciónak az élére, ma ha ez meg nem történik, a világgazdasági élet elorvad, vagy pokoli világháború következik el.

A Daily Herald tulzottnak tartja ezt a pesszimista konzekvenciákat, nem vonja kétségbe, hogy a békeszerződések igazságos revíziója nyugodtabb helyzetet teremtené.

Szatmáron is megrendezik az antirevizionista gyűlést

Szatmár, november 24.

Szatmár lakosságának körében a nyugtalanságot okozott az a bejelentés, hogy a Stelian Popescu-féle antirevizionista liga ebben a határszéli városban nagyszabású propagandagyűlést akar tartani. A város lakossága attól fél, hogy antirevizionista gyűléssel kapcsolatban nagy tüntetések lesznek. A gyűlést a december elsejére tervezik.

A szatmári magyar párt foglalkozik ezzel az ügygel, és úgy határozott, hogy küldöttségileg felkeresi a hatóságok vezetőit azzal a kéréssel, hogy

a hatóság intézkedéseivel biztosítsa a sokezer kisebbségi állampolgárnak vagyon- és életbiztonságát.

A prefektus a magyar párt küldöttét minden tekintetben megnyugtatta, ezért az izgalom nem ült el.

December 3-án indul Bukarestből a

B. L. FILLÉRES GYORSVONATA BUDAPESTRE

Vasúti jegy oda és vissza csak 970.— lej

Az általunk, vagy a menetjegyirodák által kiszolgáltattott, erre szóló jegyek birtokában minden nagyobb állomáson csatlakozni lehet. A pontos és végleges menetrendet lapjainkban közölni fogjuk.

Kitűnő alkalom budapesti látogatásra!

Oroszország megvásárolta a halálsugár-találmányt

London, november 24.

Legújabb jelentések szerint a halálsugarat feltaláló német tudós találmányát eladta Szovjetországnak.

A halálsugarat most egy éve mutatták be a finn öbölben, ahol

60 yard távolságról keresztüllyukasztotta vele egy negyedhüvelyk vastagságú páncéllapot és még távolabbról porrá semmisített egy teljes sebességgel robogó autót.

A halálsugarak a jövő háborújában hihetetlen szerephez jutnak majd.

Összezsugorítják a vasút költségvetését

Bukarest, november 24.

Mirto közlekedésügyi miniszter csütörtökön délelőtt értekezletet tartott a vasútigazgatási főnökeivel. Az értekezlet célja a vasút jövő évi költségvetéseinek összeállításának volt. A miniszter meghallgatta a főnökök előterjesztéseit, azután kijelentette, hogy a költségvetési törvények mindenütt túlvármesek. A jövő évben a

vasút költségvetésének messze el kell maradnia a tervezett 8 milliárd 700 millió költségvetés mögött s éppen ezért elvként kell kimondani, hogy semmiféle investícióról nem lehet szó, csak az egészen kivételes esetekben.

Mirto azzal bocsátotta el a szolgálati főnököket, hogy a megbeszélés szerint új tervezeteket készítsenek.

Rend lesz a debreceni egyetemen

A zsidó hallgatók jankiállításának visszhangjai

Debrecen, november 24.

A Magyarok mai száma a debreceni diákinstitúciókkal kapcsolatban hivatalos és magánértesülések alapján azt írja, hogy ezeket a diákköszöntőket egy titkos párbajiskola kiképzett zsidó hallgatói provokálták.

Sághy Lajos, Debrecen rendőrfőnöke ezzel azzal az ügyel kapcsolatosan most a sajtó képviselői előtt kijelentette, hogy egy, az egyetemi körökől átvett álló uriember már hónapokkal ezelőtt közölte vele, hogy a város területén két titkos párbajiskola működik, amelyek messzebbmenő céljai vannak. Elmondja Sághy, hogy az egyetemi verekezők során senkit véresre nem vert, ellenben igaz az, hogy ismeretlen egyén névtelen levélben őt is megfenyegette, hogy kivégzik.

Ezek a nyilatkozatok minden valószí-

nőség szerint ellensúlyozni akarják annak a memorandumnak a hangját, amelyet a zsidó hallgatók a rektorátushoz benyújtottak és amelyben névszerint megnevezik azokat az egyetemi hallgatókat, akik évek óta a zsidókat üldözik, bántalmazzák és megsejtenik.

Egyébként a debreceni egyetem körül ma lovas és kerékpáros rendőrök cirkálnak és az egyetemre a diákokat csak igazoltatás ellenében engedik be.

Vizsalooszy egyetemi tanár ma felszólította Neumann István zsidó egyetemi hallgatót és Neubauer Pált, a keresztény ifjak vezérét, hogy kössenek békét. A két diákvezér kezét is fogott egymással és így szólt:

— Szent a béke!

A békekötés ellenére is azonban a jogi fakultás keresztény hallgatói nem jelentek meg az előadáson.

Szerelmi tragédia a templom udvarán

Közös elhatározással meghalt egy szerelmes pár, mert a leány szülei ellenezték a házasságot

Bukarest, november 24.

Csütörtökön reggel tragikus szerelmi dráma játszódott le az egyik bukaresti templom udvarán.

A Monetari-utcában levő Movrogeni-templom tövében halva találtak egy fiatal szerelmes párt.

A nyomában bevezetett vizsgálat megállapította, hogy gyilkosság, illetve közösen elhatározott öngyilkosság történt, amelynek a háttérében szerelmi dráma húzódik meg.

Kastenbaum Pál régebbi idő óta udvarolt Roserfeld Adriannának. Gondoltak a házasságra is, a leány szülei azonban nem találták megfelelőnek a vőlegényt s ezért

minden további találkozást tiltottak a fiatalok között. A leány levélben értesítette erről szerelmét, aki még egy utolsó találkozást kért. Erre a valóban utolsó találkára csütörtökön reggel indult el Roserfeld Adrianna. A két fiatal a templom udvarán találkozott, azután a fal tövébe vonult. Valószínű, hogy közös elhatározással mentek a halálba, a kezdeményezés azonban a fiúé volt, aki revolvert vitt magával a találkozásra.

A leánynak a szívért furta át a golyó, a fiú valószínűleg a szerelmes kéz küldött a szerelmes szívbe. Kastenbaum aztán önmagával végzett.

Fejébe lőtt és a golyó teljesen szétroncsolta a koponyáját.

Nincs vigalom

Egész Szatmármegye csupa panasz és jajgatás

Minden adóba lefoglalt ingóságot azonnal elszállítanak

Szatmár, november 24.

Cucu szatmári pénzügyigazgató tizenkéttagú repülőbizottságot alakított és ez a bizottság most váratlanul megjelenik a legkülönbözőbb helyeken és azon a címen, hogy a bírástár követeléseit biztosítani kell, az adóhatóságoknál lefoglalva lévő értékeket elszállítatja.

A tizenkéttagú bizottság nemcsak Szatmármegyében, hanem az egész megyében kiméletlenül dolgozik. Senkinek sem adnak halasztást, hanem minden lefoglalt értéket, butort, beszállítanak az adóraktárba. Az egész megye csupa panasz és jajgatás.

Az adóraktárakba beszállított ingóságokat elárverezik, de ezek az árverések is csak ritkán sikerülnek.

Ha nem sikerül az árverés, az ingóságok ott rothadnak és penészednek az adóraktárban, minden gondoskodás és felügyelet nélkül.

A szatmári Fűszerkereskedők Egyesülete tegnap ebben az ügyben gyűlést tartott és hihetetlen elkeseredettséggel felpanaszolták, hogy miképpen működnek a repülőbizottságok. Határozati javaslatukban tiltakoznak a bizottságok munkája ellen.

— A vegszaturák — mondotta a gyűlés egyik főnöke — céltalanok, mert a kereskedők fizetni úgy sem tudnak és ha elviszik a portékájukat, még jobban tönkreteszik ezt a nyomorult várost.

A fűszerkereskedők Egyesülete ezeken felül elhatározta, hogy ez ellen az inkvizíciós hadjárat ellen a pénzügyminiszternél is tiltakozni fog.

A nagyváradi betétesek delegátusa helyet foglal a nagyváradi bankok üzletvezetésében

A betétesek kívánságát négy nagyváradi pénzintézet teljesíti

Nagyvárad, november 24.

A Bankbetétesek Országos Szövetségének biharmegyei tagozata választmányi ülést tartott, amelyen beszámolt arról, hogy eddig Nagyváradon az Agrár Takarékpénztár, a Biharmegyei Takarékpénztár, az Industria Bank és a Polgári Takarékpénztár hozzájárultak ahhoz, hogy ezeknek a pénzintézeteknek betevői válasszanak egy-egy delegátust.

Ennek a delegátusnak joga van az illető bankoknál a bevételket ellenőrizni és felügyelni arra, hogy a befolyó pénzek a betevők között megfelelően és egyenlő arányban osztassanak szét. Ugyancsak ezeknek a delegátusoknak kötelessége lennie az is, hogy az intézetek rezsijét a legszűkebbre szorítsák és ellenőrizzék, hogy

a leszorított rezszi levonása után fennmaradó összeget a betétesek között havonta maradék nélkül felosszák.

A szövetség választmányi ülése azt reméli, hogy az említett nagyváradi bankokon felül a többi bankok is hozzájárulnak ahhoz, hogy a betevők szövetségének delegátusa az intézet üzletvezetését ellenőrizhesse és a betevők kielégítését felülvizsgálhassa.

Ezzel a nagyon érdekes kísérlettel a betevők azt akarják bizonyítani, hogy személyes ellenőrzésük mellett a bankok többet tudnak fizetni, viszont a bankok azon a véleményen vannak, hogy ha a betevők ellenőrzik is tevékenységüket, abban az esetben sem tudnak a betéteseknek nagyobb összeget és gyorsabb tempóban fizetni.

Amerika nem hajlandó Európának moratóriumot adni

Az Unió hivatalos jegyzéke indokolatlannak tartja az adós államok haladék-kérését

Washington, november 24.

Jelentette a B. L., hogy Anglia és Franciaország kezdeményezése után a legtöbb európai állam jegyzéket intézett Amerikához, amelyben különböző okokra hivatkozva, azt kérte, hogy Amerika tekintsen el attól, hogy az európai államok háborus adósságait továbbra is fizessék. Tagadhatatlan, hogy ez a kollektív fellépés hatással volt az amerikai pénzügyi politikára és a közvéleményre is és bizonyos feszültséggel várták, hogy miképpen fog ebben a kérdésben Amerika dönteni.

A hivatalos jelentés mindenekelőtt kifejti, hogy az adós államok nem indokolták meg kellőképpen, miért kérték haladékot az Unióval szemben való törlesztésükre vonatkozólag és mivel Hoover a haladékkérés indoklását nem tartja lényegesnek és valószínűsnek, Amerika arról értesíti az európai adós államokat, hogy azoknak további részletfizetését december 15-én elvárja.

Voltaképpen tehát ez a jegyzék a legkategorikusabb elutasítás, amelylyel Amerika kihangsúlyozza, hogy semmi körülmények között sem fogja eltérni, hogy az európai államok Amerikának tovább ne fizessenek.

— Tanácskozásaink folyamán a legkategorikusabban elleneztük az európai háborus adósságok törlesztését. Véleményem szerint az amerikai néptől további áldozatokat követelni nem szabad, de mégis nem akartam minden ajtót bezárni és ezért azt javasoltam Rooseveltnek, hogy az amerikai kormány ne zárkózzék el az elől, hogy az európai adós államokkal közvetlen tárgyalásokba is bocsátkozzék. Ettől függetlenül is azonban változatlanul az a véleményem, hogy a háborus adósságokat a jóvátételi kérdésektől függetlenül kell tárgyalni és legfeljebb annyiba mehetünk bele, hogy amennyiben az adós államok nem tudnának dollárban fizetni, az Egyesült Államok fogadják el az európai adósállamok fizetéseit más valutákban is.

E nyilatkozat tehát még határozottabban és még gerincesebben leszögezi, hogy Amerikának nem jogom az, hogy Európa egyes államai lemondottak a jóvátételről. Ezen a címen nem fogad el semmiféle haladékkérést.

Itt emlékeztetjük az olvasót arra, hogy Amerika nem vett részt annakidején a lausannei konferencián sem, azzal az indoklással, hogy

a jóvátétel kérdése Európa belügye és éppen ezért ezzel a távolmaradással egyrészt érdektelenségét akarta dokumen-

Nehogy a diplomáciai stílusban tartott jegyzék félreértésekre adhasson alkalmat, Hoover külön nyilatkozatot ad azoknak a tanácskozásonak eredményeiről, amelyeket Roosevelttel folytatott. E nyilatkozat a következőket mondja:

tálni, másrészt passzíve tiltakozott az ellen, hogy a jóvátételi követelések elengedése, Amerikára nézve konzekvenciákat jelenthessen.

Az egész európai gazdasági politika elkövetéseit és további terveit felborítja tehát Amerika hideg elutasítása és nagyon valószínűnek kell tartani, hogy az európai államokat közös frontba tömöríti majd Amerika merevsége, amely előbb-utóbb Európa és Amerika teljes szakításához vezet.

Franciaország nem könyörög

Páris, november 24.

Amerika hivatalos jegyzéke, amelyben az európai adós államokat elutasítja a moratóriumot kérő követeléseikkel, Párisban általános megdöbbenést keltett. A párisi lapok ugyan nem irnak kétségbeesztő hangon, de a sorok közül kiérzik, hogy csak jó arcot vágnak a rossz játékhöz. A párisi sajtó legnagyobb része a moratóriummal kapcsolatban

azt írja, hogy Franciaország gazdasági egyensúlyát az elutasítás nem érinti, ha muszáj, ők fognak fizetni és Amerika semmiesetre sem éri el, hogy Páris előtte könyörögjön.

A harcias hang ellenére is azonban meg lehet állapítani, hogy Franciaország — különösen Roosevelt — nem várt ilyen merev elutasítást.

Anglia fenyeget

Az angol sajtó már nem ilyen nyugodt és a lapok egyértelműleg hangoztatják, hogy az angol font stabilitása és stabilitásának megővése érdekében Angliának ismét Amerikához kell fordulni, hogy ha nem tud adósság-elengedést vagy moratóriumot kapni, legalább transfermoratóriumban részesítse őt az Unió.

Egyébként az exgyarmatügyi miniszter az alsóházban hosszabb beszédet mondott, a melyben azt a tervét körvonalozta, amelyet abban az esetben kellene megvalósítani, ha Amerika újabb intervenció esetén sem hajlandó Európának moratóriumot adni. A gyarmatügyi minisztérium terve az, hogy

Anglia fizesse ki 3 évre előre az Amerikának járó háborús részletet és a kifizetéssel egyidejűleg mondja fel az összes kereskedelmi szerződéseit és rendeltileg állapítson meg védővámokat mindazokkal az árukkal szemben, amelyek Amerikából Angliába igyekeznek.

Az alsóház még nem döntött abban a kérdésben, hogy a gyarmatügyi miniszter proposícióját elfogadja-e, de ebből a betérjesztett tervből is világosan látszik, hogy Anglia Amerika blokálására is el van szánva, abban az esetben, ha Amerika merev álláspontját meg nem változtatja.

HIREK

Tüz a Monostoron

Vakláma 3 felvonásban

Irta:

INDIG OTTÓ

Színhely: jómódu kolozsvári civil ágyasháza, történelmi háttérrel. Hatalmas csucsos ablakok, kilátással a bukásra. Idő: tizenhetedik század. Kurucok, labancok és tűzoltók. Nemzetiszini satöbbik, honfibus izék és fajtiszta humiegy-mások. Made in Erdély.

Nagyszegi: (a fejét fogja és jajgat). Zsuzsanna: (a felesége): Mi nyavalya rontja az én hites kis apjukomat? Nagyszegi: Hinnye, azt a termetes buradat, beste lelke, hát nem látod, hogy most csavarodik a hajam őszbe?! Mintha tüzes vasakkal rángatnák... (Öbégat) Mi lesz traktára?

Zsuzsanna: Minden, amit csak áhit tenkegyelmed. Ezzel traktálja a szerző a közönséget is. Labanc-zós reszelt tárogatóval, olesó hus lig lében és duplacsöví tengeri, azaz, hogy stilszerű legyen, ku-kuruc!

Nagyszegi (komoran): Erről jut eszembe, hogy vár a Franci!

Zsuzsanna: Kicsoda?

Nagyszegi: A Rákóczy Franci. Nagyszerű fiú! Meglátod rubintos nemberem, hogy erről az emberről még utcát neveznek el Budapesten. Nőde megyek is már. Észte deje, hogy portyáztam. Aci a mordályomat (Mecsókolja Zsuzsannát). Oszán hü légy mátkám...

Zsuzsanna: Korhü leszek! Na, menjen már. Tiszteltetem Tyukodi pajtást.

Zsuzsanna (fel és lesétál): Phü, de jó meleg van. Nagyszerűen befűtöttek ezek a kritikuskok!

Jobbágy (beállt): Jaustét!

Zsuzsanna: Mit akarsz?

Jobbágy: A cséplőgéptől jövő nagyasszony... Azt üzenik a társaim, hogy tessék egy demizson pájinkát küldeni nekik, mert nem cséplik tovább az ötleteket!

Zsuzsanna: Izenem, hogy megkapják! (Jobbágy el) Te jó Isten, már azt hittem, hogy fuccs az előadásnak.

Mikes András (befordul): Indig ur küldött. En vagyok az a bizonyos illető, a kiért falra mászik az ifiasszony.

Zsuzsanna: Tetszel nekem dalia! Imádom a katonákat. Hányadik századból való vagy?

Mikes: A tizenhetedik századból. Hahaha.

Zsuzsanna: Mi az?

Mikes: Semmi, csak a kacagányom.

Zsuzsanna: Azt hittem, hogy te nevetél. (Suttogva) Éjjelkor várak, a harmadik felvonás végén.

Nagyszegi (benéz az ablakon): Ugy rebesgetik, hogy a délután itt járt valaki háztűznézőben. Nesze nektek háztűz! (Felgyújtja a házat és elbujdosik).

Zsuzsanna (sikoltozva): András! Teremj itt és ments meg!

Mikes (előjön a sülyesztől): Itt vagyok tubicám! Most aztán egy-kettő a paphoz... Hol esküszünk?

Zsuzsanna (szerelmesen): Torockón!

Mikes: Most jövők csak rá, hogy ki vagy? Te kis torockói menyasszony!

Titkár (a színház irodájában lázasan telefonál): Halló, halló! Nagysád, a tűzoltóságot... Halló... Hogy hol a tűz? Itt a Monostoron, illetőleg a Nemzeti Színházban... (Kinéz a nézőtérre) Már késő, kérem... A darab, sajnos, leégett.

Nemes Ferenc

MILYEN IDŐ VÁRHATÓ? A budapesti Meteorológiai Intézet jelentése szerint továbbra is borús, felhős idő lesz, sok helyen esővel. A hőváltás lényegtelen. A nyugati szél erősödik.

KOSZORUMEGVÁLTÁS. Stein Zsigmond és neje, Arad, Grünfeld Vilmos halála alkalmából koszorúmegváltás címén 300 lejt küldtek be hozzánk a brassói magyar párt munkanélküli segélyalapja javára.

AZ AVÉD-PÖR A MAROSVÁSÁRHELYI TÁBLA ELŐTT. Csikszeredáról jelentik: Az országos szenzációvá dagadt Avéd-féle bombamerényletben, — mint annak idején beszámoltunk róla, — súlyos ítéletet hozott a csikszeredai törvényszék. Barabás János ügyvédet gyilkosságra való felbujtás címén 15 évi börtönrre, Pál Dénest gyilkosságért 12 évi, Ambrus Lajost a gyilkosságban való részvétel miatt 5 évi fegyházra ítélték. A vádlottak mindnyájan felelősek az ítélet ellen. A felelősek határideje hétfőn telik le s ugyancsak hétfőn indítják utnak az ügyre vonatkozó aktaesemőt Marosvásárhelyre. Lascu főügyész közlése szerint a marosvásárhelyi Tábla másodfokon még december folyamán fog ítélni.

Fajtalankodásért letartóztattak egy nagyváradi kereskedőt. Nagyváradról jelentik: A nagyváradi rendőrség letartóztatta Rosner Miklós széles-utcai kereskedőt, akit rendszeres fajtalankodással vádolnak. A beteges természetű ember főleg 8-10 éves kislányokkal szemben tanúsított természetellenes vonzalmat.

Egy eldobott cigarettavég okozta a temesvári tüzet. Temesvárról jelentik: Megemlékeztünk már arról, hogy a temesvári szeszégető telepen hatalmas tűzvész pusztított. A tűz ügyében több ízben kiszállott hivatalos bizottság megállapította, hogy a tüzet egy könnyelműen eldobott cigarettavég okozta. A tettes ismeretlen, miután a raktárban idegenek is megfordulnak.

Lord Cecil érdekes előadása a „miniszterelnöki befejezésről.” Londonból jelentik: Lord Cecil az oxfordi egyetem tartott előadásában kijelentette, hogy a modern alkotmányos állam minisztereinek teendői messze túlhaladják az emberi munkaképesség legmagasabb mértékét. Senki sem képes teljesen megfelelni a miniszterelnök, a külügyi államtitkár, vagy kincstári kancellár összes kötelességeinek és néhányhavi sikertelen kísérlet után vagy az egészség összeomlása következik be, vagy a szerencsétlen államférfi a legfurfangosabb fogásokkal vonja ki magát munkája alól. A parlament folyosóján „miniszterelnöki betegségnek” nevezik a döntések alóli kibujást. E bajok egyedüli orvosszerét a miniszteri teendők drasztikus lefaragásában látja s egyben helyettes külügyminiszteri állás kreálását javasolja a külügyminiszter tehermentesítésére.

A temesvári kereskedők a tűzifa fuvardíjának leszállítását kérik. Temesvárról jelentik: A temesvári kereskedők egylete memorandummal fordult a CFR-hez és az illetékes miniszterhez, hogy a tűzifa fuvardíját a CFR tarifa 20-ik paragrafusára szerint a szén tarifájának az árára engedjék le. Kérelmüket azzal indokolják, hogy a tűzifa és a szén azonos természetű áruk.

SIKKASZTÓ KÖZBIRTOKOSSÁGI PÉNZTÁROS. Csikszeredáról jelentik: Dr. Balogh Lajos csikszeredai ügyvéd 18 ezer lej elsikkasztása miatt feljelentést adott be az ügyészséghez Eröss Ignác volt cikszentmihályi közbirtokossági pénztárnok ellen. Dr. Balogh a feljelentés szerint több ügyben képviselte a közbirtokosságot, amelyért 18 ezer lejt munkadíjat állapított meg a bíróság. Eröss pénztárnok egy ízben nyugtát kért az ügyvédtől, azzal, hogy az igazgatósággal kiutaltatja az összeget s átadja neki. Dr. Balogh két éven keresztül várt a pénzre s mikor a közbirtokosságnál érdeklődött az ügy felől, kiderült, hogy Eröss pénztárnok szabályszerűen felvette a pénzt. Ilyen körülmények mellett dr. Balogh kénytelen volt feljelentést tenni a pénztárnok ellen. A vizsgálat folyik.

VASUTI BALESEK NAGYVÁRADON. Nagyváradról jelentik: Ma délelőtt gyors egymásutánban két szerencsétlenség játszódott le a nagyváradi pályudvaron. Budura Joan fűtő leesett a mozdonyról s zuhanás közben fejét a következő vágva, súlyos agyrázkódást szenvedett. Pathás István mechanikus, aki szintén a mozgó mozdonyról zuhant a földre, egyik karját és lábát törte.

Leendő anyáknak kellő figyelmet kell fordítani arra, hogy bélműködésük rendben legyen, ez pedig a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata által érhető el. Nőorvosi klinikák vezetői egybehangzóan dicsérik a valódi Ferenc József vizet, mert könnyen bevehető és rendkívül enyhe hatása gyorsan és minden kellemetlenség nélkül jelekedezik a Ferenc József keserűvíz gyógy-szertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Brassói hírek. A brassói tábla ma tárgyalta Moraru Ioan gazdálkodó ügyét, aki tavaly augusztusban úgy megverte feleségét, hogy az öt nap múlva belehalt sérüléseibe. A törvényszék annakidején 9 havi fegyházra ítélte Morarut, az ügyész azonban felelősebbé s így került az ügy a tábla elé. Cincinat Pavelescu ügyész becséde után a tábla 9 hónapra két évi súlyos börtönrre emelte fel a gazda büntetését. Moraru a Semmitőszékhez felelősebbé. Ugyancsak ma tárgyalta a tábla Bartos György ügyét, aki ittas állapotban felpofozta Salomei August csendőrt, mert az igazoltatni akarta. Salomei feljelentette Bartost hatóság elleni erőszakért és vesztegetésért, mert szerinte Bartos 5000 lejt ígért neki, ha elhallgatja a dolgot. A tárgyalás beigazolódtott, hogy Bartos arcultotta a csendőrt, azonban nem akarta megvesztegetni. Hanem a csendőr ajánlotta fel hogy 5000 lejt ellenében futni hagyja. A tábla helyben hagyta az elsőfokon hozott ítéletet, amely szerint Bartos Györgyöt hatósági erőszak miatt 8 napi fegyházbüntetést kapott.

RÉMLÁTOMÁSOK. (Sajtóbemutató a brassói Fórum Mozgóban.) Edgar Allan Poe, az amerikai irodalom egyik legkimagaslóbb alakja, a maga idejében a legbizarabb, legkülönlegesebb történetek egész halmazát írta, amelyek — bár még akkor nem ismerték ezt a kifejezést, — mind filmre kíváncznak. Wegener első beszélőfilmje a neves író „Az öngyilkosok klubja” című novellája nyomán készült. Ebben a monstre grand-guignoleban tulajdonképpen nem is annyira a történeten, mint a furcsa és rejtélyes figurák sokaságán van a hangsúly. A szorongó érzések és a tébolyig hatalmasodó lidércnyomások utvesztőjét örökíti meg mesteri erővel ez a film, amelyhez öngyilkosok, örültek és egy hatalmas fekete kandur szolgáltatják a különleges statisztériát. Wegener áll a rejtélyes mese központjában, aki egy gyilkosságba keveredett fura tudóst személyesít meg, páratlan szuggesztivitással. A „Rémlátomások” Richard Oswald rendezésében a szezon legsajátosabb filmjéről kezkesedik, amely minden nézőre újszerű benyomásokat fog gyakorolni. Wegener látni kell, ez nem is tanács, hanem inkább kötelesség. A lenyűgöző filmet mátol kezdődőleg vetíti a Fórum Mozgó.

MA!

FORUM

Ma, csütörtökön,
november 24-én:

MOZGÓ

MA!

PAUL WEGENER

RÉMLÁTOMÁSOK
amely POE EDGAR ALLAN

ÖNGYILKOSOK KLUBJA

C. VILÁGHIRŰ NOVELLÁJA NYOMÁN KÉSZÜLT

A FILMBEN SZEREPELNEK: gyilkos, detektív, újságíró, öngyilkosok, örültek, egy fekete macska.

PAUL WEGENER zseniális drámai tehetségének pompás megnyilvánulása ez a film, amelynek tartalma lebilincselő, rendezése frappáns, egybevéve pedig fantasztikumként ható valóság

első beszélőfilmje
és legnagyobb
drámai alkotása!

SZABADLABRA HELYEZTEK A „FALVAK NÉPE” OLVASÓIT. Nagyváradról jelentik: Beszámoltunk már arról, hogy a „Falka népe” című újság olvasása miatt kedde 12 egyént kísérték be a nagyváradi ügyészségre. A vizsgálóbíró kihallgatás után minnyájukat szabadlábra helyezte.

Ujabb sztrájkmozgalmak Nagyváradon. Nagyváradról jelentik: A nagyváradi cipőgyárakban alighogy véget ért, mi ismét felütötte fejét a sztrájkmozgalom. A Muhari cipőgyár 38 munkása tegnap sztrájkba lépett, azonban a konfliktus békés elintézését nvert. Ugyanakkor sztrájkba lépett a Magyar cipőgyár 40 munkása is. Ez a sztrájk már nagyobb méretű. A munkások ugyanis azt állítják, hogy a gyár igazgatója megszegte a kollektív szerződést, amennyiben 10 munkásnak felmondott és helyettük másokat vett fel. A 40 munkás követeli, hogy a gyárvezetés szigorúan tartsa be a kollektív szerződés kikötéseit és a 10 elbocsátott munkást helyezze vissza állásába. A sztrájk mindaddig tart, amíg a munkások követeléseit nem teljesítik.

ELKORCSOSUL ÉS VÉGÜL TELJESEN KIHAL AZ EMBERISÉG. Londonból jelentik: J. B. S. Haldane tanár, a híres angol biológus, „Az ember egyenlőtlensége” című feltűnést keltő művében azt jósolja, hogy emberiség fokozatosan elkorcsosul és ugyanolyan sorsra fog jutni, mint a Kiwi, a furcsa ausztráliai kormosmadár, amelynek nincsenek szárnyai. Miután a kevésbé intelligens gyorsabban szaporodnak a tehetségeseknél, zseni mindig ritkább lesz, a kultura fokozatosan hanyatlani fog, minden nemzedék szellemileg és testileg gyengébb lesz az előzőnél és emberiség vissza fog süllyedni a barbárságba és végül teljesen ki fog halni.

Felhívás Brassó város lakosságához. A Biroul de Populatie (Népesedési hivatal) felhív minden Brassóban tartózkodó egyént, hogy a városi tanács legutóbbi rendeletét, valamint a 921 IV. (1) mo (925) népesedési törvény értelmében feltétlenül jelentkezzen a régi tanácsban elhelyezett népesedési hivatalnál személynazonossági igazolványok kiállítására, illetve láttamoztatására céljából. Egyben figyelmeztet mindenkit, hogy fenntörvény 77. cikkével értelmében min azokat, akik ezt elmulasztják, a törvény 500 lejtől 1000 lejig terjedő büntetéssel sújtja. Ezen büntetés nem felelősebbé tehető és azonnal végrehajtható.

Illatszergyár

KERES BRASSO RÉSZÉRE HELYI

ÜGYNÖKÖT

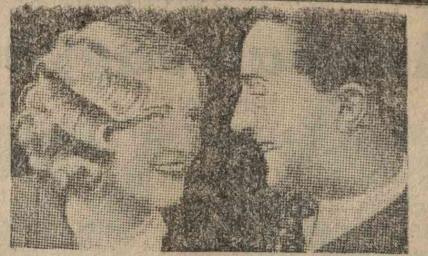
CSAK ANYAGI ÉS ERKÖLCSI GARANCIÁVAL RENDELKEZŐK IRJÁNAK: **BERYLLON** BUKAREST, STRADA CARAGIALE 39 SZAM ALÁ

— DECEMBER ELSEJÉN KEZDIK A TEMESVARI MUNKANÉLKÜLIEK SEGÉLYEZÉSÉT. Temesvárról jelentik: Temesvár város december elsején kezd meg a munkanélküliek segélyezését. Az összeírás javában folyik. A gyárvárosi listába eddig 5000 igényjelentést vettek fel.

— TÖMEGSZERENCSETLENSÉG EGY MALOMBAN. Szilágysomlyóról jelentik: Sulyos szerencsétlenség történt Antal Barna ilosvai földbirtokos kézimalmában, ahol az örlő őrés közben kiugrott a tengelyből és a körülállókra súlyosan megsebesítette. Gál Viktor, a malm egyik munkása a lábát törte, Kirvai gépész és Csonka László pedig a fejükön szenvedtek súlyosabb sérüléseket. Mindnyájukat a szilágysomlyói kórházba szállították.

— A BRASSÓI NYUGDIJAK FIZETÉSI SORRENDJE. A brassói pénzügyigazgatóság ezúton hozza az érdekeltek tudomására, hogy a november havi nyugdíjat a következő sorrendben folyósítja: November 28. A, B, 29. C, D, 30. E, F kezdőbetűsök. December 1. G, H, 2. I, J, 3. K, L, 5. M, N, 7. O, P, Q, 8. R, S, 9. T, U, V, 10. W, Y, Z kezdőbetűsök. A hadirokkantak, hadiárva és hadiözvegyek járandóságát a fenti sorrendben az adóhivatali pénztárnál, a többi nyugdíjast pedig a pénzügyigazgatóság pénztáránál fizetik ki.

— KIFOSZTOTT VASUTI PÉNZTÁR. Szatmárról jelentik: A Szatmár—Szatmárhely közötti helyiérdekű vasut pénztárát az elmúlt éjszaka feltörték és kifosztották. A betörők a vasuti jegyeket eltűpték és 13 ezer lejt raboltak el.

„SZÓKEHAJA

annyira elragadtott, hogy feleségül vettem!

Ez nagyon romantikusan hangzik; de milyen gyakran kopogtat be a szerencse tényleg azokhoz a szőke nőkhez, akik érték, hogy hajuknak csodaszép világos aranyfényt megtartsanak. A természetesen szőke haj finom struktúrája mindenesetre különleges ápolást igényel. Használja ezért a Robert-fele Nurbloodot („Csakszőket”), a szőke nők speciális shampooját. Ez nemcsak megakadályozza a haj mindennemű megfodródását, de már megfodródott, vagy színtelenül vált szőke hajnak is visszaadja eredeti aranyfényét. Nem tartalmaz festőanyagot, sem hennát, mentes a szódától és minden káros alkatrésztől. Már az első kísérletek meglepő eredménnyel járnak. A haj illatos és selyempuha lesz. Többmillió amerikai asszony és immár több száz ezer európai szőke nő is a legjobb eredménnyel használja a Nurbloodot. Mindentől kapható. Próbálja ki még ma. Kérjen kifejezetten

ROBERT-fele NURBLOND-ot.

Ez a szőke hajnak legrégibb és legelterjedtebb speciális shampooja a világ összes országában. Ötvakodják az utazatóktól. Romániai vezérképvislet: Kraft & Herberth, Piața Libertatii 7, Brasso.

Már az első kényszeregyezségi részletet sem akarja fizetni a Banca Marmorosch

December 12-én dönt a törvényszék a falaszlási kérés felett

(Bukarest) Január közepén válna esekessé a kényszeregyezésbe jutott Banca Marmorosch, Blank et Co. első kvótaszámlát, amelyet a bank vezetőin kívül Jorga-kormány illetékes tagjai hivatalos parlamenti és egyéb nyilatkozatokkal garantáltak a milliárdos összegekkel érkező betétek és egyéb hitelzók számára. De mint a kényszeregyezési események legutóbbjában, itt is előrelátható volt, hogy a bank hatalmas értékű ingatlanai, értékei és érdekeltségeinek elzáróztatása és adminisztrációs költségek fedezésére elért eladása után aligha marad palánál a betéteseknek. Azt, hogy a Banca Marmorosch vezetői nem gondoltak komolyan az egyezségi kvóta fizetésére, több jel is mutatta, különösen a kényszeregyezési törvény módosítása körül zajlott közelharcokban, amikor több

oldalról is tiltakoztak olyan új intézkedések beiktatása ellen, amelyek szinte kétségtelenül a Banca Marmorosch kereskedelmi és büntetőjogi helyzetének korrigálására alkalmasak.

Ilyen pont volt például a törvénymódosítási tervezetben az a szakasz, amely kimondta, hogy a már jóváhagyott kényszeregyezésben levő pénzügyi intézkedések ellen öt éven belül nem lehet csődöt kérni, ha nem is fizetik a kényszeregyezési kvótát. A tiltakozások eredményeképpen ez a pont csak annyiban módosult, hogy megengedte a már lezárt kényszeregyezési ügyekben is a felajánlott kvótának 40 százalékgig való leszállítását és a fizetési kötelezettséget öt éven belüli terminushoz köthette, vagyis a kényszeregyezésben levő cég úgy is intézheti a dolgot, hogy 4 évig semmit sem fizet a hitelezőinek és az ötödik évben esetleg 40

százalékot az összes tartozásokból.

A törvény megszavazása után a Banca Marmorosch újabb ünnepélyes kijelentéseket tett a sorozatos tiltakozógyűlések által kiküldött betétesbizottságok előtt, hogy januárban fizetni fog. Ilyen előzmények után mégsem hat tulságosan meglepetés erejével az a beadvány, amelyet a Blank-bankba igazgatósága a napokban nyújtott be a bukaresti törvényszékhez, hogy a kényszeregyezési törvény 47-ik szakasza alapján engedélyezze számára az abban biztosított fizetési haladékot az esedékes kvótaszámla fizetésére. Vagyis a Banca Marmorosch még az első részletet sem akarja fizetni, holott még a legcsoszabbszerű magánadós is igyekszik legalább az első 2-3 részletet kifizetni a hitelezőknek. A kérés felett december 12-iken dönt a törvényszék.

GAZDASÁGI ÉLET

GRANICSÁRHADTEST 15 MILLIÓS ÜZIFABESZERZÉSE

(Bukarest) A hatóságok, közintézmények, és katonai egységek most tartják egymásután beszerzési árlejteit a következő évre. A legutóbbi minisztertanács határozata adott a granicsár-hadtestnek 3700 vagon körüli mennyiségű tüziparancsot a szabadkézi beszerzésére. Erre a hadtest 14 millió 800.000 lejes puadt kapott.

OLMCSÓGYÁRAT ALLIT FEL NAGYBÁNYÁN AZ ÁLLAM

(Nagybánya) A nagybányai állami bányagazgatóság, amely tudvalevően az országos erdélyi kincstári aranybányák feletti rendelkezés, az utóbbi időben hatalmas összegű beruházásokra tartott árlejtéseket különböző gépek és egyéb bányászati felszerelések megrendelésére. Hír szerint ezek a szállítások kapcsolatban vannak az aranytermelés fokozására kidolgozott kormányprogrammal. Ennek a programnak szerves részét képezi az is, hogy a bányagazgatóság olomcsógványára is be akar rendezkedni. A gyárberendezés szállítására december 16-án délután 11 órakor lesz meg az árlejtés Nagyváradon. Ugyanakkor a fernezyi kohókészítéséhez szükséges berendezési pótalkatrészek szállítására is tartanak árlejtéseket.

EGYÉZER VASÁGYAT VÁSÁROL A KÖZEGÉSZSÉGÜGYI MINISZTERIUM.

(Bukarest) A közegészségügyi miniszterium gazdasági hivatala 4000 vaságy és 4000 kórházi ágyat vásárol. A vaságyak szállítására ki írt árlejtést. Ezeket a berendezési tárgyakat a miniszterium hatásköre alá tartozó összes kórházak, menhelyek és szanatóriumok részére közösen szerzi be a miniszterium. Az árlejtés december 12-én délután 11 órakor kerül lebonyolításra.

SZALONTAI ELLMANN-LIKÖR-ÁR CSÖDJE

(Nagyvárad) A csődbe jutott nagyvásártai Ellmann Rt. első likör, rum és kognakváz ügyében a követelések bejelentésének határidejét december 3-ig állapította meg a törvényszék. Ugyanakkor a követelések verifikálására is, az első bizottság választására nem ke-

Nem lehet felebbezni, ha a Creditul Industrial elárvereztetni valamelyik adósának vagyonát

Elég egy levélbeli értesítés, hogy az árverési minden külön eljárás nélkül meg lehessen tartani

(Bukarest) Alig van olyan nap, amelyen a hivatalos lap ne közölne legalább egy-két árverési hirdetményt olyan iparvállalatok ellen, amelyek kölcsönt kaptak a Creditul Industrial nevű állami jellegű ipari hitelintézettől. Már annakidején rengeteg panasz hangzott el amiatt, hogy az Ipari Hitelintézet nem a vállalatok hitelképessége és érdeme szerint szavazza meg és folyósítja a milliós kölcsönöket, hanem indokolatlan megkülönböztetéseket tesz, legalábbis a kölcsönösszegek nagysága tekintetében. Természetes, hogy ilyen politika mellett a Creditul Industrial kihegyezett tőkéi legalább is bizonytalanokká és nehezen behajthatókká lettek és az intézmény kénytelen volt hitelfolyósítási aktivitását beszüntetni, illetve minden tevékenységét ma arra korlátozza, hogy a künnlévő sokszázmilliónak legalább egy részét behajtsa.

Arra a nem szolid üzleti politikára, amely a Creditul Industrial hitelfolyósításait jellemezte, már több ízben mutattunk rá konkrét példákkal és a Monitorul Oficial legutóbbi számaiban is bőven akadnak ilyen példák. A krajovai Moara Oltenescă-malom Rt. 10 milliós ipari hitelt élvezett, holott a folyósítás idejében a malomipari pálság ezt a bőkezűséget semmiképpen sem indokolta meg. Erre talán a Creditul Industrial is rájött, mert a pénzt úgy igyekezett később biztosítani, hogy a malomvállalat tartozásait átvál-

laltatta a krajovai Banca Olteniei Rt. pénzügyi részével és most azt perli. A hivatalos lapban közzétett árlejtési közlemények olyan óvatosságnak tűnnek, mintha megállapítani az árverés alá került ingatlanok realitás értékét, amint az minden más ilyen természetű közleménynél szokott lenni és így szinte kiszámíthatatlan, hogy a kihelyezett százmilliókból mennyi vészett oda.

Az a nem sok iparvállalat, amely sokszoros fedezetű és biztosított, tudott csak hitelt kapni 6 és 7 százalékra a Creditul Industrialtól, amikor a magánbankok még 18–20 százalékos felzárkózottak, most attól tart, hogy a megindult inkasszóhadjárat hevében az Ipari Hitelintézet lehetetlen helyzetbe fogja hozni őket, miután közelfele az a lehetőség, hogy a Creditul Industrial a rossz fizetőknél mutatkozó inkasszóhiányt a jó adósok megszorításával igyekezik majd ellensúlyozni. És annak, hogy ez a veszély minden pillanatban fenyegethet, b-széd-példája a Semmitőszék legutóbbi döntése, amely szerint a Creditul Industrial egyszerű fizetési felszólítás után minden külön bírói eljárás nélkül árverést tűzhet ki akármelyik adós ellen. Már pedig tudott dolog, hogy ma még a legelőkezőbb vállalat sem képes milliókat készpénzben kifizetni.

A konkrét eset az volt, hogy a Creditul Industrial egyik adósának a gyárát elárvereztette. Van ugyanis az Ipari Hitelintézet felállításáról szóló törvénynek egy olyan paragrafusa, amely végrehajtási privilégiumot biztosít a Creditul Industriálnak az adósok vagyonára, vagyis ha valaki hitelt vett igénybe ettől az intézménytől, ezzel már végrehajtás alá is került a jelzálogilag lekötött vagyon. Ha azután a Creditul Industrial be akarja hajtatni a kölcsönt, nincsen szüksége a hosszadalmas polgári eljárásra, hanem egyszerű levélben értesíti az adóst, hogy bizonyos időpontra árverést tűzött ki ellene. Ha az adós a kitűzött napig nem egyezik meg a Creditul Industriallal, az

Lemondott a Romániai Si-Szövetség elnöke

Bukarest, november 24. Nemrég tartotta rendes évi közgyűlést a Romániai Si-Szövetség, melyen éles támadások hangzottak el a szövetség vezetősége ellen, különböző mulasztások miatt. Más ezen a gyűlésen sem jelent meg Rosetti-Solescu elnök, ami élénk találgatásokra adott alkalmat, ma pedig azt az értesítést nyertük, hogy Rosetti lemondott. A visszavonulás okait egyelőre homály fedi.

Vasárnapra, november 27-re összehívták a szövetség vezetőségét, mely foglalkozik a lemondás ügyével és a versenyek részletes meg tárgyalásával.

Lebontották a Brasovia-pályát

Brassó, november 24. Pár nappal ezelőtt a városi tanács határozata alapján nekiláttak a Brasovia-pálya lebontásának és ma kerítés, tribün nélkül áll a pénzügyi palota előtti tér. A város parkot akar létesíteni a helyére, mert úgy gondolja, hogy ennek nagy idegenszabító varázsa lesz. Kétségtelen, hogy a város szépségét emelni fogja a központban létesített park, azonban

Si-Ródlí-Korcsolya

és az összes téli sportcikk

TRITSCHNÉL Brassó, Kolostor-utca 20 sz.

Égésületi tagoknak kedvezmény!

sportszempontról tekintve a dolgokat, csak fájlalni lehet a Brasovia-pálya kimúlását. Akkor, amikor külföldön parkok helyett sportpályákat, játszótereket létesítenek lépten-nyomon, Brassóban megszüntetnek egy ideális talaja és fekvésű pályát. A brassói sportot kitélepitik a város végére, alig megközelíthető helyre, ahová nemcsak trenírozni nem mennek szívesen a játékosok, hanem a közönség se, mert irtózik a távtól, vagy a taxiköltségtől. S ez a pálya egyelőre még kietlen üres rét, s kinek van ma pénze ide pályát varázsolni?

A tervezett nagy stadion egyelőre a jövő zenéje s addig hátha meghal a szépen fejlődő brassói sport. A hosszan elnyúló város egyik végére épített új pálya nem tudja majd úgy betölteni hivatását, mint egy központi fekvésű s ezért a barompiaci pálya helyett feltétlenül más helyet kell keresni.

Fehér fogak: Chlorodont

Ártatlan vagyok

REGENY

39

Írta: FARKAS ALADÁR

Mondja, nem volt magának nem-meglátjuk... A házmaster reggel látta magát? Nevetséges. Szóval summa-summarum, marad egy kérdés: a konflis kocsi, hogy is hívják? Bergsteiger Félix... ha erre a kérdésre találunk valami ügyes magyarázatot, akkor garantálom a felmentést... most pedig legyen szíves közölje velem a megjegyzéseit.

Szó nélkül, nyugodtan hallgattam végig az ügyvéd fejtegetéseit, megfogtam a kezét:

— Kedves ügyvéd ur... azt hiszem, hogy felesleges minden fáradsága... ha én a bíróság elé kerülök, csak két szóból fog állani a vallomásom:

— És szabadna érdeklődnöm, hogy hangzik ez a két szó?

— Ártatlan vagyok...

— Brávó — tapsol az ügyvéd — nagyon ügyes, szóval így fogja kezdeni a vallomást... Hozzájárulok. És mi lesz tovább?

— Nincs tovább.

— Mi az, hogy nincs tovább. Ha az énök felteszi a legfogósabb kérdést, ezzel az átkozott Bergsteiger Félix, maga azt fogja mondani, hogy ártatlan vagyok... hát azt hiszi, hogy ezzel segít magán?

— De én ártatlan vagyok.

Az ügyvéd jókedvűen belekacagott az arcomba.

— Nézze kedves barátom, mondok én magának valamit, ha maga az ügyésznek, a vizsgálóbíróknak, a börtönőrnek, a cellatársainak, a törvényszéki elnöknek, vagy mit bánom én az újságíróknak, azt mondja, hogy „én ártatlan vagyok”, azért csak gratulálni tudok magának, de ha az ügyvédjével is ilyen tónusban akar beszélni, akkor Isten bizony megharagszom magára. Egy jó védőügyvéd akkor vágja ki a legszebb beszédét, akkor van igazában elemében, ha megvan győződve a vádlott bűnösségéről.

Felálltam a pricesről.

— És ön ügyvéd ur, meg van arról győződve, hogy én bűnös vagyok?

— Tökéletesen.

— Azt hiszi, hogy gyilkoltam?

Az ügyvéd körülnézett s aztán ravasz-kas mosollyal a fülembe sugta:

— Meg vagyok róla győződve...

Az első pillanatban dermedt rémület ült ki az arcomra, de aztán elnevettem magamat.

— Nem tartóztatom tovább ügyvéd ur.

— Mit jelent ez, csak nem akar ki-dobni?

— Sajnos, kénytelen vagyok felszólítani önt ügyvéd ur, hogy hagyjon magamra.

Az ügyvéd zavartan kezdte csomagolni a táskáját.

— De hiszen még egy egész sereg dolgot szerettem volna megbeszélni magával.

— Nem érdekel.

— Kroner Elza hagyatékában találtak

Jöjjön velünk Budapestre!

A B. L. filléres gyorsvonata Bukaresttől—Budapestig

November 25-ike után is lehet jelentkezni — Közel 70 százalékos vasuti kedvezmény. páratlan előnyök

A B. L. filléres vonataira lázasan folynak a jelentkezések és előkészületek, aminek érthető magyarázata az, hogy ez az első ilyen fajtaú vonat, amely Bukarestből indul, végigmegy ugyszólván egész Erdélyen, tehát az ország minden részéből felveheti azokat, akik olcsón és kellemesen akarnak Pestre utazni. De érthető a fokozott érdeklődés azért is, mert társas utazásunk valóban páratlan előnyöket ad az azon résztvevőknek.

A rendes vasuti jegy, gyorsvonat III. osztályon Bukaresttől—Budapestig és vissza közel 5000 lejbe kerül. A társasutazás ezzel szembeni 970 lejes menetjegy ára tehát

teljes 70 százalékos menetdíj megtakarítást jelent.

Rendkívüli előnye a társasutazásnak azonban az is, hogy direkt, külön vonattal utaznak, nincs átszállás, nincs tolongás, mindenkinek megvan a maga helye, nem kell előzetesen vizumot szerezni, (ezt utólagosan is mi szerezük meg és kedvezményesen, ami további megtakarítást jelent), stb. stb.

RÉSZLETES TAJÉKOZTATÓ A B. L. FILLÉRES VONATÁRÓL

A B. L. filléres gyorsvonata december 3-án reggel 5.50-kor indul Bukarestből, (közbeeső állomások indulási ideje: Plojest 7.02, Brassó 10.38, Tövis 15.20, Piski 17.01, Arad 20.50) és kb. éjfélkor érkezik Budapestre. Budapesti tartózkodás teljes 3 nap. Indul Budapestről 6-án este, visszaérkezik Bukarestbe 7-én reggel.

Miután a kollektív utlevélre vonatkozó engedélyt a belügyminisztérium visszavonta, csak egyéni utlevéllel lehet utazni. Az egyéni utlevél megszerzéséhez ugyanazok az okmá-

nyok elegendők, amelyek a kollektív utlevélhez voltak szükségesek (állampolgársági bizonyítvány és ügyészégi bizonyítvány), aminek csupán még az adóbizonyítvány szükséges. Férfiaknál ezenkívül a Cercul de Recrutare katonai igazolványa is kell. A kiváltandó utlevél táxája 3 hónapra nem több, mint amennyi a kollektív utlevél díja lett volna. (275 lej.)

Jelentkezni lehet a B. L. kiadói hivatalában, vagy az összes menetjegyi irodákban. Utóbbiak többnyire az utlevél megszerzésében is segítséget nyújtanak. Vidékieknek a pénz és 20 lej ajánlasi díj beküldése ellenében ajánlva kiküldjük a jegyet. Akik Brassóban akarnak felszállni, azok csak a pénzt kell beküldjék, a jegyet átvehetik december 3-án, az indulás napján 10 óráig a kiadói hivatalban.

A menetjegy ára, mint már említettük, 970 lej, a vizumdíj 150 lej. Az általunk, vagy a menetjegyi irodák által kiszolgáltatót jeggyel, minden nagyobb közbeeső állomáson, (ahol a Rapidvonatok szoktak megállni), fel lehet szállni a vonatra. A jelentkezésnél megjelölendő, hogy az utas mely állomáson óhajt felszállni.

A B. L. filléres gyors utasainak nagy kedvezményeket biztosítunk a budapesti tartózkodás idejére szállodákban, (ellátással, vagy anélkül), színházban, autócar-utazásoknál a város és gyárak stb. megtekintésére) stb. stb.

Miután mindenki egyéni utlevéllel utazik, jelentkezni lehet december elsejéig is, de tekintettel arra, hogy fenntartott helye kell legyen mindenkinek, — tanácsos minél előbb jelentkezni, hogy a helyet rezervoálni lehessen.

egy sereg levelet... Ez sem érdekel.

Az ügyvéd dadogva megindult az ajtó felé.

— Önmaga alatt ássa a fát, ha így bánt a védőügyvédjével... de én mégsem haragszom magára... meglátom majd holnap, ha időm van, benézek magához.

— Ne fáradjon ügyvéd ur.

— De hiszen egyenesen öngyilkosság, amit csinál.

— Engem ugysem lehet elitélni ügyvéd ur!...

— De miért?

— Mert én ártatlan vagyok...

NYOLCADIK FEJEZET.

Az ügyvéd elment és én megint egyedül maradtam a cellámban. Három lépés a vasajtóig és három lépés a vasajtótól a falig. Ha a rácsos ablakon kinézek a börtön-

nyok elegendők, amelyek a kollektív utlevélhez voltak szükségesek (állampolgársági bizonyítvány és ügyészégi bizonyítvány), aminek csupán még az adóbizonyítvány szükséges. Férfiaknál ezenkívül a Cercul de Recrutare katonai igazolványa is kell. A kiváltandó utlevél táxája 3 hónapra nem több, mint amennyi a kollektív utlevél díja lett volna. (275 lej.)

Jelentkezni lehet a B. L. kiadói hivatalában, vagy az összes menetjegyi irodákban. Utóbbiak többnyire az utlevél megszerzésében is segítséget nyújtanak. Vidékieknek a pénz és 20 lej ajánlasi díj beküldése ellenében ajánlva kiküldjük a jegyet. Akik Brassóban akarnak felszállni, azok csak a pénzt kell beküldjék, a jegyet átvehetik december 3-án, az indulás napján 10 óráig a kiadói hivatalban.

A menetjegy ára, mint már említettük, 970 lej, a vizumdíj 150 lej. Az általunk, vagy a menetjegyi irodák által kiszolgáltatót jeggyel, minden nagyobb közbeeső állomáson, (ahol a Rapidvonatok szoktak megállni), fel lehet szállni a vonatra. A jelentkezésnél megjelölendő, hogy az utas mely állomáson óhajt felszállni.

A B. L. filléres gyors utasainak nagy kedvezményeket biztosítunk a budapesti tartózkodás idejére szállodákban, (ellátással, vagy anélkül), színházban, autócar-utazásoknál a város és gyárak stb. megtekintésére) stb. stb.

Miután mindenki egyéni utlevéllel utazik, jelentkezni lehet december elsejéig is, de tekintettel arra, hogy fenntartott helye kell legyen mindenkinek, — tanácsos minél előbb jelentkezni, hogy a helyet rezervoálni lehessen.

tőnépület szemközt szörnnyának tetejét látom. A barna cserepek csillognak a napon. Micsoda forgalom van ilyenkor a Friedrichstrassen...

Megint nyitották az ajtómat:

— Kihallgatás... az ügyész urhoz megyünk.

— De hiszen már kétszer voltam az ügyész urnál.

A lörtönör sunyin maga elé nevetett:

— Kétszer? és máris nehezére esik? Mit fog mondani, ha majd harmincötödször fog az ügyész irodájába menni?

Megindultunk a már ismerős uton. Már pontosan tudtam, hogy hány lépés hosszú a folyosó és hányszor verődik a kulcs-csomó a börtönőr lábához, míg az ügyész irodájához érünk.

(Folytatása következik)

Rheuma

Esős napok, nedves ruha, nedves cipő, megannyi veszély. Meghűlés, vértolulás, rheuma, ischias. Mindenünk fáj, mellünk elszorul, fájunk. Enyhítsük hamar ezt a rossz érzést. Kenjünk mellünkre Sloan's Liniment-et. Meleg mint a napsugár, oldja a congestiót, megszünteti a fájdalmat.

Egy üveg ára 75 Lei. — megöli a fájdalmat.

SLOAN'S LINIMENT

Szám: 169—1932

Árlejtési hírdelmény

A „Zágoni volt kétágkatonaság” min. „Bóta” birtokosság igazgatósága Zágonban, 1932 december hó 11. napján délután 10 órakor, a birtokosság hivatali l. lviségében, mintegy 8000 öl bükk, hasított tűzifa és mintegy 1500 öl bükkdorong tűzifa kitermelésének biztosítása céljából zárt írásbeli ajánlatok alapján nyilvános árlejtést tart.

A zárt írásbeli ajánlat százalékos részsedés és készpénzért való kitermelésre tehető.

A részletes árlejtési feltételek a birtokosság hivatalos helyiségében mindenki ten csütörtök és vasárnap napokon délután 11—12 óra között megtekinthetők, ahol minden egyéb felvilágosítás is megadatik.

Zágon, 1932 november 21-én.

Bartha Samu sk. Albu Gyula sk.
ig. jegyző ig. elnök.

HIRDETMEY

a kamarai és szenátusi választói névjegyzékbe való beíratkozások ügyében

Közhírré tételük, hogy a kamarai és szenátusi választói névjegyzékek felvételére a f. évi december hó folyamán történik.

A törvényhatóság mindazon lakosainak, akik a választói névjegyzékbe eddig nem lettek felvéve, jogukban áll a törvény értelmében, a választói névjegyzékbe való felvételüket f. é. december hó folyamán kérni.

A beíratások december hó hétköznapján délután 8—12 óra között a polgármesteri hivatalban (Károly király-utca sz. 11. em. 4. ajtó) eszközölhetők.

1933 évi január hó 1-étől 31-éig a választási névjegyzékek betekintésére vélelki lesznek függesztve. Ezen idő alatt mindenki jogában áll, a brassói járárszéknél (Judecatoria Mixtánál) a névjegyzékbe való felvételek vagy felvételek végett felszólalni.

Felhívtnak ezen alkalommal ujon a törvényhatóság lakói, hogy az igazságonkönyvecskéket a polgármesteri hivatal szerezze be maguknak. Megjegyeztük, hogy ezen könyvecské f. é. december 31-éig ingyen, azontul azonban csak leírv taxá ellenében lesznek kiszolgáltatva.

Brassó, 1932 november 16

Primar: Dr. Szele Béla mp. Secretar General: Dr. Popovici

Szabó Dezső: Karácsony Kolozsváron

c. leguabb regényének ára 120 lei. Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában

SZABADA CSÓ

Ursula Parrott új könyve. Athenaeon kiadásban, egész vászon kötésben. Ára: 68 Lei. — Ursula Parrott nevét az EX-FELESEGE emlékeztető hatalmas sikere óta, mindenki ismeri. Aki elolvassa új regényét, bizonyára úgy csukja be a könyvet, hogy valami nagyon szépet és mélyet köszönetet mond neki. — Kapható: a Brassói Lapok Könyvosztályában

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűből 12 lej. Vasárnap: 7.50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyszeri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény.

Vétel-eladás

DIÓT, DIÓBELET, BABOT kicsinyben és nagyban jutá-lyosan szállít Wincze József, Alba-Julia. 19905

Egy középtermű nőnek új pesamiki bunda olcsón eladó. Brassó, Hosszu-utca 36. 19906

Jó és olcsó BOROK

Kitűnő küküllőmenti és más fajborok engross és detail eladása

Brabander & Co. cégnél Brassó, Hosszu-u. 51. és Vasut-utca 51 szám

Vegyes

Jókarban levő férfi városi bunda eladó, ugyanott egy jó szakácsnő keresetlik. Lövvölde-rét 5-a. 19904

Könyvek

A HAZICUKRASZAI KEZIKÖNYVE, Krbeké kitűnő munkája alapján a legegyszerűbb és a legkülönlegesebb téstákat mindenki házilag készítheti. A legjobb cukrászda otthon negyedannyi költséggel. Ara kemény félvászonkötésben 50 lej.

Biri néni sz. ácskönyve egyetlen háztartásban sem nélkülözhető. Ara kötve 130 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában. 14048

KUNCZ:

FEKETE KOLOSTOR

2 kötet 270 Lei. Kapható a BRASSÓI LAPOK KÖNYVOSZTÁLYÁBAN

Grätzer:

Fejtorna

Miniszterek és kereskedősegédek, tábornokok és hivatalsozók, egyetemi hallgatók és gimnazisták, előke-ő urikissasszonyok és varrónők, világhírű művészek és kis színvövendékek, írók és írók egyformán szórakoznak

című könyve. 2500 rejtvényt (megfejtéssel együtt) 50 keresztrejtvényt, 350 elmesport, sakk, optika, hibakép, rejtvény, humor, híres emberek rejtvényei stb. Ara 90.— postai küldéssel 100 — utánvétellel 115 — lej. Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában.

Felelősszerkesztő: Kocsis Béla

Kiadó, laptulajdonos, és nyomda: Grünfeld Vilmos és Tsai közkereseti társaság